

1730.

1. Kiebiges, Johann Grollub: An et quatenus vidua superstes
defuncto marito repetere possit illata secundum statuta
Lembaneusa.
2. Klingner, Johann Grollub: De pactis cotraendum
Nivivis. Vn. Ab. Virgile. Res.
3. Lincker de Lutgenick, Philipp Wilhelm Albertus
Timotheus: De venellis et eorum in feudis non
nec in J. Q. J. venelliferis
- 4^{ant} = Reineccius, Frachimus Jacobus: De quod proceptus
justum est circa sacramenta ex prima materia
celebratione fabriti. 2. Vers. 1730 - 1767.
5. Reineccius, Frachimus Jacobus: De odio operam
arbitrium inmerito.
6. Reinhardt, Theob. Jac.: De potestate procuratoris
imperatoris percessionem in aliam transferendi.

7. Reinhardt, Tobias Jac.: De jure aquarum metallicarum singulari vobis von Bay - Wärsers.
8. Reinhardt, Tobias Jac.: De jure Rebus et feudales et feudalis conflictu ac utriusque relatione feudorum competentia.
9. Reinhardt, Tobias Jac.: De rebus in dominio publico existentibus.
10. Reinhardt, Tobias Jac.: De periculo rei sententiae ante resignationem et in vestitura judiciali ius. Sax. et ad Dominionem transferendum necessarium in eandem transmitti.
11. Schmidtus, Christianus Fredericus: De jure filiarum in feudo competente.
12. Schreckenfels, Fridericus Benedictus: De bonorum ecclesiarum mediatorum et immediatarum

Differentiæ respectu reservati ecclesiastici.

13. Seitz, Guentus Fridericus: De privilegiis ad supplicia
formatorum.

14. Stricker, Com. Wilhelmus: De muliere contra J.P.
Velljanum et auth. si quis mulier, obligata.

15. Stricker, Com. Wilhelmus: De differentiis feudorum
hereditariorum atque ex pacto et providentia
talium.

16. Stricker, Com. Wilhelmus: De verba a c. n. c.
jura circa se ipsam.

17. Stricker, Com. Wilhelmus: Custodiam litis ex
fractione[is] rei mobilis tempore ordinat a
jura. Sect. lex. veteris pignori datus et
translat, atque illius lutione, ad mensuram

concursum temporibus regni sui primum orti
in Terris Elec. Sax. inefficaciter pretentum
... exhibit

18. Streit, Dr. Philippus, Facult. juridicae ... Decanus
1.6.3. (ad Disputationem Iulii Henrici Halle
invitat).

19. Streit, Dr. Philippus, Facult. juridicae Decanus:
1.6.3. (ad Disputationem Jacobi Christiani Käppler
invitat).

20. Streit, Dr. Philippus, Facult. juridicae Decanus:
1.6.3. (ad Disputationem in auct. Georgii Christiani
Quisingeri invitata)

21. Streit, Dr. Philippus, Facult. juridicae Decanus 1.6.3.
(ad Disputationem in auct. Jacobi Fridrici König
invitat).

22. Tengell, Doctor, Facult. juridicae Decanus l. b. s.
(ad dissertationem in aeg. Christiani Friderici
Sommeri invitat).

23. Tengell, Doctor, Facult. juridicae ... Decanus:
l. b. s. (ad dissertationem in aeg. Alberti Joh.
Groschki Zimmermanni invitat).

24. Tengell, Doctor, Facult. juridicae ... Decanus:
l. b. s. (ad dissertationem in aeg. Frederici Wilhelmii
Künholdi invitat).

25. Tengell, Doctor, Facult. juridicae ... Decanus:
l. b. s. (ad dissertationem in aeg. Dr. Vollebri
Frichzeri invitat).

26. Tengell, Doctor, Facult. juridicae ... Decanus l. b. s.
(ad dissertationem in aeg. Vollebri Henrici Kulti
invitat).

27. Tenzelius, Ernestus : De retributione
archae et sponsalium largitatis morte sponsi
vel sponsae interveniente
28. Tenzelius, Ernestus : De eo, quod justum est
circa personas in foro litigentes praesertim
actoris et rei
29. Tenzelius, Ernestus : De poena criminis imper-
fecti seu comitis in criminibus.
30. Tenzelius, Ernestus : De jure mercatorum
singulari.
31. Tenzell, Ernestus : De eo, quod justum est circa alterum
factum usurarum.
32. Tenzelius, Ernestus : De impudentis processuum
ambagibus.

33. Tengelinus, Inventus: De Differentiis juris
civilis et Saxonicæ circa materiam ult.
marum voluntatum.

34. Tengzell, Inventus: De alimentis patri adaltecis
et incestu præstantis.

35. Tengelinus, Inventus: De minorum restitutionis
in integrum prius capite seu de ætate infirma

36. Ziegler, Paresit. Hæus: De naturali restitutione
seu legitimatioue liberorum illegitimos.

AN
PE
E

IN

P. A. W.

2060
1730, 3
43
DISSERTATIO ACADEMICA EX JURE PUBLICO,

DE

VEXILLIS

ET

EORUM IN FEUDIS USU,

NEC NON

S. R. I. VEXILLIFERIS.

QUAM

IN PERANTIOVA PATRIA UNIVERSITATE
ERFORDIENSI

DEO PRAESIDE

PUBLICE PROPUGNABIT

AUCTOR

PHILIPPUS WILHELMUS
ALBERTUS TIMOTHEUS
LINCKER DE LUTZENWICK,

Die Decembris MDCC XXX.

ERFORDIÆ, Typis Joannis Joachimi Franckenberg.

DISSERTATIO ACADEMICA EX JURE PUBLICO

DE

VEXILLIS

ET

FORUM IN FEUDIS USU

NEC NON

S. R. I. VEXILLIBUS

Q. L. M.

IN PERANTONIO PATRIA UNIVERSITATE

ERGO

DEO PRAESIDE

PUBLICO PRAESIDE

AUCTOR

PHILIPPUS WILHELMUS

ALBERTUS TIMOTHAEUS

LINCKER DE ERFURT

Die Decembris MDCC XXX

ERGO, Typis Joannis Josephi Frickenberg

PRÆFAMEN.

Præmitto quædam!

*Ut velum removeam, differens de Vexillis;
Eam tractationis mee materiam divisi in tres
partes,*

*Aut secui potius, quia sectiones audiunt;
Debat nempe tractatio, ut totum actuale ef-
set, suis partibus, & substantialibus &
integralibus constare.*

*Nil subduxi substantiæ per partes, sed dedu-
xi eam in partibus;*

Non imminuit quippe divisio, sed amplificat.

A 2

Tri-

*Tripartitæ vero divisionis hunc cape finem;
Ne nimirum ex omni parte imperfecta foret
hæc disputatio, debuit vel sola divisione per-
fecta reddi juxta illud:*

OMNE TRINUM PERFECTUM

Et quidem,

*In sectione I. de Vexillis tractaturus, nolui
singulas eorum enumerationes percurrere,
& nec jam desidero.*

*Adduxi exempla quædam,
Sin illa illustrant regulam, supponam hanc;
aut exemplis eriam: sic.*

*Fuisse & antiquitus, extitisse medio, & usita-
ta esse nostro ævo Vexilla.*

*Generalis sane regula, generalior tamen
Vexillorum usus per hominum
genera.*

Nam.

*Vexillorum numerum distinguere cupiens,
numeret populos,*

*Et sic Vexillorum genera habebit, non
species.*

*Imo nec genera,
Cum quodque genus populi plura Vexillorum
genera ambiat,*

(Furi-

(Juridice loquor,
Dam genus voco, quod Philosophi speciem
nuncupant)
Verum cujus in eadem sectione oblitus, hic
non oblitescet.
Mirantur fors multi ex templo, Vexilla
adhiberi in templis, sacrisque ceremoniis
præferri,
Non miror,
Sin sursum elevatur, quod inde deorsum venit
Historia est,
Clodoveum tenuisse Vexillum, quod de cælo
prociderat.
Vicit hostes plurimos, dum sub Vexillo cælico
pugnaret;
Et ut omnes vinceret, devicit perniciosissi-
mum se ipsum, factus Christianus ex
gentili;
Huic quippe nomen dare debebat sub cujus Ve-
xillo pugnabat.
Et requirebat votum antecedens, ut fides es-
set consequens.
Aliud de cælis Vexillum prolapsum dicitur
Anno 1219. sub Waldrado II. fidei Deo con-
tra infideles.

Ubi postquam standardum amiserant sui,
Supplevit caeli largitas, quod hostium injuria
abstulerat;

Ne nimirum solum pedestre Vexillum de
caelis veniret, debuit et equestre ab
eo largiri.

Plura ejusmodi exempla quae prostant, hoc lo-
co reticeo, non rejicio.

In sectione II. materiam inveni, in qua so-
ciantur & arma & Leges,
Adagium est, non Lex:

INTER ARMA SILENT LEGES.

Veritas est & praesumptio, sed non juris & de
jure,

Admittit quippe probationem in contra-
rium.

Crederes te naturam exvertere, dum armata
manu pacem conciliares,

En exemplum ubi armis fida pax & pacifica
fidelitas conciliatur, & armorum traditio-
ne firmatur.

Non crederetur firmari, nisi arma accede-
rent.

Et conciliatio pro nulla haberetur, nisi armis
firmaretur, & usdem suprema potestas
transfret.

POTE-

POTESTATEM SANE ET LEGIBUS ARMA-
TAM, ET ARMIS CONDECO-
RATAM.

*Norunt Vexillorum armorumque omnia an-
tiqui, & cognoscunt nostri.*

*Mox Hastis mox Vexillis mox Gladiis in
signum potestatis, & pro transferendis
sub fidelitatis lege feudis, usi &
utentes.*

*In sectione III. de Vexilliferis egi,
Non quatenus in Imperio, sed quatenus Impe-
rii tales sunt.*

*Imperiosos certe Vexilliferos! quorum extra
Archiofficium imperio, multa reguntur in
Imperio, & diriguntur.*

*Enumeravi ibidem Vexilla tantum potiora
Imperii, quia de potissimis solum Vexilli-
feris differui.*

Vis characterem eorum uno verbo?

Archivexilliferi sunt.

Vis alium?

*Quatenus Archivexilliferi sunt majorem non
ambiunt;*

*Percipe æqualem, Electores & Principes
audiunt.*

SECTIO

Sunt

Sunt itaque Principales Vexilliferi, & Vexilliferi Principes.

Et hæc est prora pupisque disputatiuncula,
Quam disputatiunculam dico, quia in diminutivo
poni debet, quod nec positivum, minus
comparativum meretur.

Fateor, prædicavi in ea multa in obliquo, quæ
in recto non poteram;

Non propter materiæ deficientiam, sed virium
insufficientiam.

Sin itaque, quæ egi, non peregi.

Sin quæ meditatus minus bene agnovi,

Sin quæ scrutatus detegere non valui,
verbo;

Sin occultum mihi fuit, quod aliis publicum.

Qui agnoscit ignoscet.

Qui ponderabit; indulgebit vix nuper
dupondio.

SECTIO

SECTIO I.
DE
VEXILLORUM ORIGINE
ET USU.

§. I.

NE reprehensionem eorum incurrisse videar, qui cujuscunque tractationis initium a derivandis vocum nomenclationibus necessario auspicandum esse persuasi sunt, illudque JCTi in *L. 1. ff. de Orig. Juris*, & ARISTOTELIS *3. Met. X. C. 2. §. 2. Top. 6.* effarum, cordibus quasi impressum habent; juvabit paucis monere, verbum FAN latinis Vexillum, esse idiomatis populorum septentrionalium. In comperto enim est, vocabulum FAN, Dominum & DEUM veteribus Gothis Germanisque significasse, ut videre est in *ULPHILÆ Evangelii*;
B ubi

ubi *Luc. I. vers. 66. Fa than bandus FANINS vas mi-
himma*, quod est: *manus Domini erat cum illo*; itemque
*Marc. XII, vers. 29. legitur: FAN Gorb. unfar FAN aims
ist*; id est: *Dominus Deus tuus Deus unus est*. Reperimus
quoque *GUFANI* Regem, quod est gentis vel populi
Dominum, veteribus indigitasse, prout etiam *Tartaris
Habu*, *Persis Chan*, *Græcis Pan*, Dominum denotat.
Credibile est itaque, frequenti inter gentes litterarum
permutatione Vexillum Germanicis *Fahne* dictum, velut
insigne Domini. vid. *KEYSLERI Antiquitat. septentrio-
nal. & Celticae p. 427. & seqq.* Addi meretur, quod maio-
res nostri Vexilla vocaverint *Banda*, five a *Band*, vinculo
& nexu, quo sub eodem militantes Bando ligabantur,
five a fascia quadam, de Vexilli pertica pendente, quæ
& *Bandum* dicebatur; Ab eo est *Bannerium*, *Bannier*,
& *Bandereus Banner Herr*, sicut *Standardum* voca-
batur prætorianum totius exercitus Vexillum, a veteri
Teutonico *Stanta* & *Standa* sistere, quod humi de-
fixum stare, appellatum. vid. *HACHENBERG. Germ.
Media. differt. IV. §. II.*

§. II.

Cui autem populo & tempori Vexillorum origo
adscribi Jure meritoque debeat? res est non levis ar-
gumenti. Referunt equidem Hebræorum Rabini, &
ex iis *JO. SPENCERUS de Leg. Hebræor. Lib. I. Cap. 5.
n. 5.* Israelitas in exercitu quatuor Vexilla gessisse; illa-
que hisce figuris, nempe Vexillum tribus Judæ figura
Leonis, Ephraimi Bovis, Rubenis Hominis, & Danis
Aquilæ insignita fuisse. Vid. eisdem citatus Author
Lib.

Lib. III. Cap. 4. Sect. 2. p. 1126. & PETRUS THOLOZANUS de Republ. Lib. VI. Cap. 16. ubi probat Davidem gefisse in insignibus Leonem, vel quod ipse leonem vicisset, & ex ore ejus prædam eripuisset. 1. Reg. XVII. v. 34. vel quod significaret illud: *Vicit Leo de tribu Judæ. Apoc. XV. & hunc secutos esse Reges Judæ, tale gerentes Vexillum in deserto.* Sed & invenio Ciceronis ævo Vexilla usitata fuisse, cujus rei argumentum exhibet, ipse CICERO in *Philippica II. C. XL.* iniquens: *Tu autem insolentia elatus omni auspicioꝝ jure turbato, Casilinum coloniam deduxisti, quo erat paucis annis ante deducta, ut Vexillum videres, & aratrum circumdares.* Dedit quoque Cyrus aureum Gallum affixum lanceæ militi in acie pro VEXILLO, notante ex alijs ALEXANDRO ab ALEXANDRO in *Genial. diar. Libr. IV. Cap. II. p. 177.* idem auctor l. c. asserit, Insubres, si præcipua bella sumpturi erant, aurea signa e templo Minervæ efferentes præfuisse Phalangi, & consuevisse singulas turmas, manipulos, cohortes, ac legiones, proprium Vexillum & militare signum habere. Vid. itidem DITHMARUS in *Chron. Lib. VI.* de Luizorum Sarmaticæ sive Slavicæ gentis templis sic differens: *Vexilla quoque eorum nisi ad expeditionis necessaria & tunc per pedites hinc nullatenus moventur.* DIODORUS & PLUTARCHUS prima signa atque Vexilla Ægyptiis adscribere contendunt. Dicit enim DIODORUS Lib. I. τὸ παλαιὸν οἱ κατ' Ἀγυπτίαν, διὰ τὴν ἀταξίαν τὴν ἐν τῷ στρατοπέδῳ πολλοῖς μάχαις ὑπὸ τῶν πλετιστῶν ἀγτηθέντες, ἐπειρήσαντο αὐθιμα φορῆν ἐπὶ τῶν ταγματῶν Φασίῳ ἐν κατασκευάσαντας εἰκόνας τῶν ζῶων ἃν ἴδον, τι

μάσι καὶ πηλοῦσιν, ἐστὶ ἐπὶ σκευῶν, Φορεῖν τὰς ἡγερωνας, καὶ
 διὰ τὰς τὰς τρέψε γυμναζέων ἕκαστος ἢς εἴη τὰς εἰς. Id est: Ægy-
 ptios animalium, quæ nunc venerantur, formasse dicuntur
 imagines, quæ hastis impositas duces gestarent, ut hoc
 pacto cuius quisque ordinis esset cognosceret. Similia
 PLUTARCHUS tradit in *Libro de Iside*, quæ verbote-
 nus huc adponere superfedeo. De his autem eorum
 dictis CLUVERIUS in *Germ. Antiqu. Lib. IX. cap. 49.*
 sic ratiocinatur: *Ægyptii cum omnem antiquitatem sibi*
attribuerent, & hoc rei inventum suæ terre adfixerunt.
Signorum tamen militarium antiquitatem inde colligi.
 Concludo inde cum CLUVERIO, l. c. vetustissimum
 esse Vexillorum morem, nec apud Romanos, Crassi de-
 mum avo (ut qui in exercitu contra Partos, referenti-
 bus id Historicis, Vexillis usus) nec Taciti tempestate
 apud Germanos repertum. Quod probatur ex PLA-
 TONIS *Lib. XII. de Legibus*, dicentis: κρῶματα δὲ λευκὰ
 πρῶτον τῶν θεῶν εἶη καὶ ἀλλοτρί βράμματα δὲ μὴ προσφέρειν
 πρὸς τὰ πολέμια κοσμήματα, quæ CICERO *Lib. II. de*
Legibus, sic interpretatur: *Color autem albus præcipue*
decorus Deo est, tum in cæteris, tum maxime in textili
vineta vero absint, nisi in bellicis insignibus. Tutius est
 per eam viam progredi, quæ lucidior est, quam in te-
 nebris ambulare, crediderim igitur magis, quod CLU-
 VERIO l. c. certum est, Vexilla ab inundatione ante-
 gentium dispersionem extitisse, & exin quasque gentes
 in suas terras eorum usum detulisse, quam ut certo tem-
 pori & nationi talia inconcinne, & vel absque salis mica
 tribuere velim.

§. III.

§. III.

Quandoquidem etiam terræ avitæ lubens favissem, & huic potius Vexillorum originem adscripsissem, non video tamen, quibus fundaminibus id simpliciter & indubitate sustineri possit. Non rejicio ea TACITI de M. G. dicentis: *signa quædam detracta lucis in prælium ferunt*; nec disputo, quæ exinde conjicit CLUVERIUS l. c. fuisse Vexilla; nec in dubium voco, quæ MARCELLINUS Lib. XXXI. de Thervingis, Germanica natione, sub Valentis Principatu in Thraciam irrupentibus profert. Nempe: *Vexillis de more sublatis*, ex iis tamen eo minus concludere queo, Germanorum Vexilla fuisse prima, quo magis ea, quæ inter cæterarum gentium scriptores CICERO cum primis, uti in §. 1. & 2. jam attuli, tradunt confidero. Quis enim nescit, & Ciceronem de antiquioribus temporibus testari, & ævo etiam ipso Tacitum præcessisse? Nam ille Anno U. C. 647. natus & Anno 711. denatus est, hic vero sub Vespasiani delitioso regimine vixit, & An. Christi 97. suum de *Moribus Germaniæ* libellum conscripsit. Et licet D. GUNDLING Dissert. de *Feudis Vexilli* §. 3. usum Vexillorum a Germanis, quam a Romanis reperere malit; non tamen illud obesse mihi crediderim, cum ille non de Vexillorum origine, sed eorum usu: in genere loquatur.

§. IV.

Dum autem dixi fuisse antiquioribus Romanis aliisque nationibus Vexilla, illud intelligi nolo de Vexillis ejusdem semper formæ, figuræ & materiæ, uti nostra, sunt; v. g. lintea, sericea &c. referunt enim ALEXAN-

DER ab ALEXANDRO *Genial. diar. Lib. IV. Cap. 2.*
 & JABLONSKI *Wissenschafts Lexic. voc. Fahh*, Ro-
 manis, si exercitum præire consueverant sique acies
 educendæ, ab initio pro Vexillis, fani vel straminis
 manipulos, hasta alligatos fuisse, quos præferre sole-
 bant Signiferi Manipulares dicti, quibusque præter-
 euntibus militiæ præfecti, decernere solebant, aucto
 autem Imperio, quinque signa, seu Vexilla, quæ le-
 giones præire debebant, elegerant, nempe Aquilas,
 Equos, Minotauros, Luporum & Aprorum simula-
 cra, quæ imprimis sculpra, dein metallica, ac deni-
 que argentea & aurea fuerunt. Hoc autem certissi-
 mum est, quod & mihi concedi volo præcipua Ro-
 manorum Vexilla seu signa fuisse Aquilas, cum etiam,
 si dimicandum foret, sub solo aquilæ Vexillo pugna-
 retur, ac reliqua in castris fixa manerent; Talibus
 aquilis Romanorum, duce forti juvene Arminio (jux-
 ta VELLEI. *Lib. II. C. 118.* effatum, *non natione*
tantum, verum etiam virtute Germano) potiti sunt
 Germani in Variana clade ad oppidum Hornam. In
 Westphalia, vid. FLORUS *Lib. 4. C. 2.* TACI-
 TUS *Lib. 1. Anno 61.* FURSTENBERG *Monu-*
ment. Paderborn. p. 18. & seqq. in not. Ratio vero Aquilæ
 a præcis Romanorum Regibus pro potissimo insigni
 electa, in Aquilæ robore, magnitudine corporis, subli-
 mi ac celeri volatu, acrimonia visus, prudentia & ani-
 mi magnitudine, aut boni omnis præfagio quaerenda
 videtur. Conf. LIMN. *J. P. L. I. Cap. 14. n. 28.*
 SCHWEDER. *Introd. in jus publ. Part. special. Sect. 1.*
 Cap. 1.

Cap. 1. n. 16. Primum post Aquilam inter Vexilla locum sibi vindicabat Labarum PLUTARCH. in *vita. Rom.* §. 5. PLIN. *Hist. Nat. X. 4.* de quo quid fuerit? & unde ejus nomen ortum sit? aliquorum auctorum opiniones sequenti §. afferam.

§. V.

Labarum quid fuerit, minime inter se conveniunt scriptores ALEXANDER ab ALEXANDRO *Genial. diar. L. 4. Cap. 2. p. 198.* de Labaro sic loquitur: *Non nunquam labans quadratum, haste appensum, quod Labarum dixerunt, pro Vexillo fuit.* Quæstio autem non minoris difficultatis est, quid sit labans quadratum? ad eam respondet THEODOR. HOPINGK. *de insign. sive armor. prisco & novo jure Cap. 17. §. 11. n. 351.* Labans quadratum esse divum Velum; Sed & hæc responsio nimis generaliter concepta videtur. Labara fuisse imagines Caesarum, contendit Coccejus *Juris publ. prudentia Cap. XIII. §. 3. n. 8.* Adstipulatur huic OBRECHT. *in dissert. de Vexillo Imper. Cap. 2. p. 8.* hoc addito, Vexillum, Labarum dictum, laureata Romani Principis effigie, splendore & communi totius exercitus cultu præfulsisse. THEODOR. HOPINGK. *d. Tr. C. 17. §. 11. n. 337.* sic Labarum describit: *Aureum & gemmis atque unguibus interstinctum totius exercitus apud Romanos Vexillum, proprio vocabulo Labarus vel Labarum.* Aliis simpliciter Paludimentum Regium dicitur. Hæc omnes descriptiones & definitiones etsi probabilitatis speciem præ se ferant; non ultimæ tamen notæ OBRECHTI & COCCEJI de Laba-

ro Sententia mihi videtur. Invenimus hujus vestigia apud TACIT. *Hist. Lib. 1. Cap. 41.* *Viso cominus armatorum agmine Vexillarius comitantis Galbam cohortis Artihum Vergilonem fuisse tradunt, dereptam Galbæ Imaginem Solo adflixit.* SVETONIUS *Calig. C. 14.* luculenter ita tradit: Artabanum Parthorum regem, illectum, ut aquilas & signa Romana Caesarumque imagines adoraret. Quo modo autem, Signis Romanis, Caesarumque imaginibus illici potuisset, nisi talia prius Romani habuissent. Conf. HEROD. *Lib. VIII. Cap. 6.* Qui etiam Maximi BALBINI & GORDIANI Principium imagines coronis atque Lauro exornatas fuisse docet. Sequentibus verbis *ἑσφραγίσθαι καὶ ἀσφραγίσθαι*, id est, Coronis & Lauro exornata. Deinde & ipse HOPINCK. *d. Tr.* definiens Labarum Constantini hæc ex EUSEB. *Lib. 1. Cap. 26. de vita Constantini* addit; Illud velum pii Imperatoris imaginem ad pectus usque auream, una cum liberorum imaginibus præferebat. Qua occasione ut quædam de piissimi hujus Imperatoris Labaro addam manum cohibere haud potui.

§. VI.

Differit de Labaro hoc SOZOMENUS *H. E. Lib. 1. C. 4.* Græco stylo sequentia iussit in Symbolum crucis mutare, id quod Romani Labarum vocabant, militare autem signum erat, pro cæteris honoratius, quippe quod & præcedere semper imperatorem, & a militibus adorari consueverat, PRUDENT. *cont. SYM. Lib. 1. 487.*

Chri-

*Christus purpureum gemmanti textus in auro
Signabat Labarum.*

FORTUNAT. *hymn. 3. de Cruce*

VEXILLA *Regis prodeunt,*

Fulget crucis mysterium.

Hæc autem, quæ paucis addam, de Labaro **CONSTANTINI**, apud scriptores, & ævo & fide probatos reperio Anno nimirum Christi 311. cum Romani **MAXENTII** Tyrannidem diutius sufferre non possent, requirebant **CONSTANTINUM**, ut contra **MAXENTIIUM** in Italiam veniret, cui petito siquidem deesse non poterat, considerans tamen, & grave rei pondus, & **MAXENTII** potentiam, arctabatur animo; **Ambiguus**, quodnam idolum adorando suppetias quæreret; vel ut alii, qui eum eo jam tempore religionis fautorem, & Dei Veneratorem fuisse asserunt, malunt, ad cælum sapius oculos elevavit, hisque curis jactatus, vidit in aere binas columnas ad crucis formam, hac circum-
 scriptione: **IN HOC VINCES.** Quod salutare signum **CONSTANTINUM** non solum eo permovit, ut Christianæ fidei Dogmata amplecteretur, sed & ut signum a se visum Vexillis suis imprimi curaret, quibus audacter in Italiam procedens **MAXENTIIUM** devicit, atque in fugam coniecit. **EUSEB. Lib. 1. de vita CONSTANT. C. 22. 23. 24. ZOSIM. Lib. 1. C. 34.** Efferunt Vexillum hoc authores his encomiis, quando illud vocant omnium præstantissimum ad victoriam obtinendam subsidium, munimentum, tum imperii Romani, tum totius orbis; quorum plura, ut & effectus

C

miran-

mirandos reperire licet apud OBRECHT. *l.c.* THEODOR. HOPINGK. *l.c.* Erymologiam autem hujus vocabuli quod attinet, in diversas iterum abeunt diversi Authores sententias, COCCEJUS *l.c.g.* conjicit, natam vocem a clamore militari, quia eo signa inferri solent, ubi laborari clamatur, & sic ex incondito clamore militari natam esse vocem Laborum: D. MENO HANNECKENIUS hebraicam hanc vocem putat, Labarum nimirum dici, quasi Lebari, quod cor Leonis indigitar, cum omnes milites tali corde præditi esse deberent: OBRECHT. *l.c.* a Lauro defluxisse Labarum, utpote imaginem Laureatam, opinatur. Evolvi hic meretur MARTHIAS MARTIN. *in Lexico Philol. voc. Labarum.*

§. VII.

Prout de Romanis, sic & de aliis nationibus discurrendo statuendum, quarum alia, alia Vexilla gesserunt, & gestant. Sic Persis Aurea Aquila supra oblongatam hastam, Cimbris Æneus Thaurus, Babylonis appicta Columba, Bulgaris equina Cauda, BARON. *ad Ann. Christi 866. n. 2.* Hussitis Calix, pro signo vel Vexillo fuit. Persæ quoque in Vexillis militaribus ignem, quem ceu numen venerabantur, habebant CURT. *Lib. 4.* Patavini vero Draconem bicipitem Vexillo applicarunt. De pluribus Vexillorum Signorumque militarium speciebus videri meretur ALEXANDER ab ALEXANDRO *l.c.* aliique citati auctores.

§. VIII.

Supervacuum foret, in Vexilli definitionem & de-

descriptionem accuratius inquirere velle; Vexilli tamen militaris, licet de eo principaliter non agam, aliqualem huc adponam estque signum aliquod militare, vel Velum, militibus competens, quo magis turba ab alia secerni possit. Dantur autem plura Vexilla non militaria, sive plurimi Vexillorum usus non militares. Sic Romani in variis occasionibus usi sunt Vexillis. vid. DIO CASSIUS *Lib. 37. Hist. p. 43.* Germani in qualibet re seria, Vexillorum adhibebant ceremoniam, ut & potestatem pœnalis iudicii Vexillis significabant, qualia quoque in executione pœnali gestabant. Inde *Baner-Herr* dictus, qui iudicium criminale habebat, BESOLD. *Thesaur. Pract. voce Baner-Sahn. in addition.* & licet GRYPHIANDER *de statutis ROLANDINIS* neget, in iudiciis Vexilla adhibita fuisse, ex eo quod (1) nunquam iudiciis appensa legantur; (2) quod iudicia sub dio celebrata sint, adeoque Vexillis locum esse non potuisse: Argumenta tamen, affirmativam satis superque evincentiâ adducit GUNDLING. *in dissert. de feudis Vexilli §. XVII.* & advertit, legi in *Metropoli Salisburgensi Tom. III. p. 501.* abrenuntiavit omni querelæ, quam fecerat super patrimonium comitis SIGOBOTTONIS, & factum est sub Vexillo Ducis Austriae duello affixo &c. videmus ulterius non nunquam Ecclesiarum parietibus adfixa Vexilla, in quibus interdum insignia depicta sunt, ut vel ibidem sepultos viros strenuos & egregios, vel antiquitatem familiarum iuvant. In nundinis non minus Vexilla publice expanduntur non, nisi ad nundinarum

jus & privilegia demonstranda &c. Sed de his agere, mei non est instituti, quemadmodum etiam divisionem usum & jura Vexillorum, quatenus elaborationi hujus dissertationis necessario inferenda sunt, hoc loco enumerare supersedeo, de iis in sect. 2. & 3. acturus. Sufficiat mihi hic, Vexilla omni fere ævo tam in bellicis expeditionibus, quam & aliis sacris, aut solennibus actibus, magni semper ominis fuisse.

SECTIO II.
DE
VEXILLORUM IN FEUDIS
USU,
SIVE
DE FEUDIS VEXILLI.

§. I.

ORDinis equidem ratione sic exigente, quædam de communi Feudorum Origine ac progressu Etymologia, Definitione ac Divisione hic præmittenda forent; Verum cum a disquisitione Thematis e jure publico deprompti ista non solum longius abeant, sed a prope innumeris etiam Placitorum Feudalium Commentatoribus sufficienter discussa ubique prostent, iisdem inharere nolui hac unica saltem publici æque ac privati juris DD. perquam familiari divisione præmissa qua Feuda, in *Regalia & non Regalia*; Illaque rursus in *scularia & Ecclesiastica* dispescuntur confer. HORN:

Fu-

Jurispr. Feud. Cap. 3. §. 16. seqq. Feuda vero regalia secularia Imperii nostri Romano Germanici, Feuda Vexilli germanice **Fahn = Lehen** appellari, testis est A. B. *Cap. 5. §. 1.* quod ipsum nomen exinde quia investitura eorum per insignia Vexillorum peragi consueverat, promanasse, conveniunt omnes. Conf. DUFRESNE *Glossar. Latin. voc. Feudum Vexilli* STRUV. *synt. Fur. Feud. Cap. 3. Aphor. 11.* STRYCK *Exam. Fur. Feud. C. 3. q. 33.* DAN. OTTO *de Fur. Publ. Cap. XI. n. VI.* LIMN. *ad A. B. Cap. V. §. I. Obs. 33. & Fur. Publ. Lib. IV. Cap. VII. n. 32.* SCHUTZ *Fus Publ. Lib. II. Tit. VIII. Position. IX. exposit.* HERMES *Fasc. I. publ. Cap. XVIII. n. 68.* Continebant autem hujusmodi Vexilla eorum regionum de quibus investitura fiebat depicta insignia quæ eadem peracta in populum adstantem projici & dilacerari solebant. SCHWEDER *Fur. publ. part. spec. sect. I. C. 9. n. 4.* quadrat huc Speculum Saxonicum antiquissimæ editionis *Lips. Anno 1488. Lib. 3. Art. 52.* in verbis *Imperator confert. cum Sceptro spiritualibus, & cum Vexillo Secularibus omnia pbeoda illustre dignitatis &c.* Germ. *de Keiser syget allen Geislliven Vorsten sein mit dem Scepter, alle werlich Baen-Leien syget he mit Vanen.* Similiter. *Orde des Regiments zu Wormbs. 1521. §. 4. ibid.* die sie unter den Fahnen offentlich mit Solennitäten pflegen zu empfangen. Et quoad eam nomenclaturæ rationem a nemine dubium moveri deprehendo.

§. II.

Act a quonam tempore, & a quo regalia Feuda per
C 3 Ve-

Vexillum conferri cœperint ? non modica propter varias varie hac de re sententiarum conjecturas se se difficultas objicit, adeo, ut de hujusmodi investituræ initiis vix certi quidquam definiri posse videatur; interim eum investiendi morem jam Friderici I. Imperatoris ætate in viridi fuisse observantia, per varia documenta demonstratur; siquidem OTTO FRISINGENS. de Gestis Friderici I. Imp. Lib. 2. Cap. 5. p. 448. inquit: *Est enim consuetudo curiæ (Imperialis) ut Regna per Gladium Provinciæ per Vexillum a Principe tradantur vel recipiantur &c.* ex quo apparet, quod Præsul iste sua jam ætate Investituram per Vexillum consuetudinem Curiæ dicat. Hinc varia quoque illius exempla præstant. Nam WILHELM TYRIVS Lib. XII. Histor. Hierosolymit. Cap. 4. in vita Balduini, 2. Regis, Henrico V. Imp. cœvi scribit, adeptus ergo Regni solium sollicitus de comitatu Edessano, quem sine duce dimiserat, Jescelinum consanguineum suum vocat - - Eique, tanquam qui Regionem illam plenius noverat Comitatum donat, sumptaque fidelitate, per Vexillum investit. &c. & teste OTTONE FRISING. dict. loc. Anno 1152. Imp. FRIDERIC. I. in Comitibus Merseburgicis litem inter Canurum atque Sueonem de Regno Daniæ exortam decedit, Sueone per porrectum Gladium in Regno confirmato; & Canuto per Vexillum de Provinciis quibusdam investito. &c. Plura antiquorum sæculorum exempla, longa serie exhibet PFEFFINGER. ad Vitriar. Lib. 2. Tit. 1. §. 9. lit. a & §. 17. lit. d. ubi simul adducit diploma FRIDERICI II. de An. 1217. ex quo patet OTTONEM
ilka-

illustrem ducem Bavarix ab Imperio Feudum Vexilli consecutum fuisse item FRIDERICI I. Imp. de Anno 1180. quo fatetur se solenniter *Imperiali Vexillo* investivisse Philippum Coloniensem de portione Ducatus Westphalix & Angarix. Originem hujus investimenti moris acutè tetigisse sibi visus est GUNDLING. in *diss. de Feud. Vexilli* §. 13. dum pro certo asserit, *Reges Francorum* & qui in eorum locum quadantenus successerunt *Reges Germanix Beneficia* & *Feuda Majora universa* itemque *singula cum potestate, que expressio illius Regix auctoritatis est, & vel propria vel Domini nomine exercetur, Vassallis hominibusque suis impertivisse. Traditio potestatis ac juris, quod ad res incorporales pertinet, in re præcipue absenti Symbolum, seu signum videbatur eo imprimis tempore flagitare, quo morum quædam regnabat simplicitas. Signum regiminis hasta est, fræma virga, baculus aut fustis. Hasta alligatum erat signum linteum, pannus pannulus. Quocirca relinquitur ut Feudum potestatis in Regno non nisi per Vexillum seu hastam Signiferam ordinarie tradi potuerit &c.* Econtra Dn. PETR. de LUDEWIG. *Opusc. miscell. Lib. 9. Opusc. 4. Cap. 9. lit. h.* inde certissimam rationem *der Fahn-Leben* perendam esse existimat, quod is qui singularis Reipublicæ jus olim habuit, cum integro populo fide ac servitiis adesse debuerit Imperatori, quoties scilicet usus ac mores Imperii tulerint; Atque hac de causa primarios duces non tali signo, quod juris tantum singularis fuerit, sed eo, quod ad subditam gentem simul respexerit, id est VEXILLO sub quo universus populus conglobatis

tis viribus in campum & arenam descendit, inauguratos fuisse putat. At vero cum istæ, aliæque aliorum conjecturæ de certitudine dubitandi locum faciant, suum cuique hac in parte sentiendi arbitrium relinquo.

§. III.

Sunt autem Feuda Vexilli nihil aliud, quam Feuda secularia, quæ summi Principis auctoritate, adhibita Vexillorum solennitate concessa sunt cum dignitate regali, sive jure exercendi Regalia. BESOLD. *The-saur. Pract. voc. Fahn-Lehen.* quapropter sub iisdem comprehendendi, & proprie Electorum ac Principum Secularium Feuda nuncupari debere Vexillifera, nullum mihi dubium relinquitur, cum Dn. de LYNCKER ad A. B. cap. V. DIETRICH ad A. B. Tit. V. verb. *specialiter reservamus.* CARPZOV. ad L. R. C. XI. *se&. 15. n. 8.* SCHUZ. *ad jus publ. Tit. 8. Pos. 9. §. 1.* E-contra autem num Feuda comitum *Fahn-Lehn* dici queant in quaestionem vocari video; cujus affirmativam cum PFEFFINGERO *L. 2. Tit. 1. §. 9. lit. a.* REINCKING. *de Regim. sec. & Eccles. L. 1. Classe IV. Cap. XVI. n. 18.* SCHUZ. *Lib. 2. Tit. 8. ad Posit. XI.* GUNDLING. *dissert. de Feud. Vexilli §. 22.* & aliis quam plurimis sustinere non dubito. Dissentit equidem Dn. GRIBNER. *Opusc. jur. Publ. Tom. II. Se&. II. §. XIX.* sola Feuda Principalia *Fahn-Lehn* esse contendens; sed præterquam quod SCHILTERUS *ad jus Feud. Aleman. Cap. 42. p. 239.* advertit, vocabulum Feudi Vexilli sive *Fahn-Lehn* habere se ut genus comprehendens sub se & Feuda Principum secularium & comitum immedia-

diatorum &c. Obstant etiam GRIEBNERO textus, cum primis A. B. Cap. V. ibi: Feudis Principum exceptis, & illis quæ *Fahn: Lehn* vulgariter appellantur. Nec non *Ord. Regimenti de Anno 1521. §. 4.* Unde behalften uns bevor die Belehnung derer Lehen, die Sie unter den Fahnen öffentlich mit Solennitäten pflegen zu empfangen. Neque hanc in rem quod comitatus sub Vexillorum solenniis in feudum dati fuerint exempla desunt, quorum unicum in presenti e diplomate Philippi II. Imperatoris Anno 1207. Thomæ Sabauda dato allegasse sufficiet, utpote in quo referente DU FRESNE *Gloss. voc. Investitura per Vexillum*, sequentia legantur: *Thomas Comes de Sabaudia Feudum suum --- de manu Nostra recepit; Nosque Eum juxta priscam Imperii consuetudinem in universis bonis illis --- per tria Vexilla investivimus.*

§. IV.

Non minus de Baronibus eorumque Feudis an Vexilliferis accensenda sint? controversi solet; Tota vero quaestio eo redire videtur, quo loco censeantur habeanturque in Imperio nostro Barones? & vero regali illustrique dignitate eosdem praeditos haberi, nemo facile negaverit, cui Germania status non omnino incognitus est PAURMEISTER *Lib. 3. de Jurisdic. Cap. 8. n. 31. seqq.* ROSENTHAL *de Feud. Cap. 2. Concl. 1. n. 4. seqq.* unde & capitaneis Regni eosdem associat D. ab EYBEN *in Elect. Feud. C. 2. §. 15.* ut ut alii eosdem Valvasorum mediate Feuda habentium ordinari adscribere velint, quos recte eo nominare redarguit,

D

ac

ac illo nomine nec olim eos venisse, nec hodie simpliciter censei posse notat RHETIUS *Ad. I. Feud. 1. p. 70.* imo Carolingis quondam temporibus dignitatem Baronum supra comites fuisse, indeque Curia Romanamorem, quod in Bullis ac Rescriptis Pontificiis Barones Comitibus in titulis praepontantur, derivari posse haud a paucis creditur SPANGENB. *Lib. 10. des Adels-Spiegels Cap. 35. pag. 325.* D. ab EYBEN *de Stylo curiae §. 6. pag. 10.* unde Baronatus pro Feudis Regalibus ac Vexilliferis juxta Germaniae mores habendos esse, & Barones ipsos, licet Comitibus non amplius praeferrantur, regali tamen dignitate hodieque coruscare consequitur, uti docent MEIER. *Corp. jur. Apanag. & Parag. cap. 3. p. 30. in notis c. c. c.* UFFENBACH. *de Conf. Imp. Aulic. C. 10. sect. 1. subsect. 3.* ITTER. *de Feud. Imp. C. 3. §. 15.* SCHILTER. *Cod. Fur. Aleman. Feud. C. LI §. 2.* praesertim cum Barones aequae ac Comites Status Imperii sint, votisque & sessionibus in comitiis in Classe Principum gaudeant. BERTRAM. *de Comit. concl. 70.* ac eapropter latiori significatione Principum appellatione contineantur. HERMES. *Fasc. jur. publ. C. 25. n. 19.* BUXTORF. *ad A. B. Concl. 68.* SCHRADER. *de Feud. Part. X. Sect. I. §. 28.* Nec obstat quod nec *I. Feud. 14.* nec in Ordinatione Regim. de A. 1521. §. *ob auch Sachten.* nec in Ordinat. Camerali *part. 2. tit. 7.* Baroniam ulla discretim facta sit mentio, nam si quis ideo Baronatus e regalium feudorum censu ejicere velit, eodem plane jure & Archiducatus & Burggraviatus in specie ac dictos, de quibus alium quoque ibidem est silentium

cum, eliminare debet; at vero Baronatus & similis
 notæ beneficia e regalium Feudorum numero non ex-
 clusa ibidem esse, generales illarum ordinationum clau-
 sula satis innuunt; præterea e Longobardicis consue-
 tudinibus parum apte colligitur, quænam Feuda ex usu
 Germania pro regalibus habenda sint nec ne; plura,
 quæ in contrarium adferri possent, confutata exhibet
 SIXTIN. *de Regal. Lib. I. Cap. 4. n. 42. seqq. & Cap. 3.
 n. 18.* STAMLER. *de Reservat. Imp. §. LV. n. 4.* Ex
 dictis autem satis constare opinor, de illis hic agi Ba-
 ronibus, qui Imperio immediate tam personæ quam
 bonorum intuitu subjecti sunt, ac in Comitibus una cum
 Comitibus quatuor Comitum Scamna constituunt,
 iisque implicita vota ferunt, & proinde non minus
 quam Comites, Status Imperii sunt, quod utique secus
 est in Baronibus mediatis, qui non nisi a Principibus
 vel aliis Statibus Feuda vel allodialia possident, eorum
 superioritati Territoriali Landsässice subjecta. Cæte-
 rum multi sunt, qui secundum receptam consuetudi-
 nem Barones immediatos Germania æquiparari Comi-
 tibus contendunt; quos inter Antehignanum agit
 SCHRADER. *de Feud. part. X. sect. 1. §. 23.* alii autem
 sunt, qui quidem nonnullis v. g. in ornatu vestiario
 Reform. Polit. *de A. 1530. & 1548. Tit. von Grafen und
 Herrn 13.* in privilegio & jure Austregarum Ord. Cam.
*p. 1. T. 1. pr. & §. 2. Rec. Imp. de Anno 1570. §. Diereis-
 dam auch* in Constitutione Pacis Religiosæ, ac qui-
 busdam aliis eandem Comitum & Baronum fortunam
 esse agnoscunt, in omnibus tamen & per omnia eos
 pares

pares esse, parique jure censi, minime concedunt,
 quos inter eminent LIMNÆUS Tom. 4. *Addit. ad*
Lib. 4. jur. publ. Cap. 5. §. 27. & cum eodem sentit
 SCHWEDER. *jur. publ. part. spec. sect. 2. cap. 8. §. 5.*
 In hoc opinionum conflictu mihi verius videtur inter
 Imperii Comites & Barones si nomen ac aliquam ho-
 noris æstimationem excipias fere nihil subesse discrimi-
 nis. conf. PFEFFING. *ad Virriar. Lib. 1. tit. 17. §. 19.*
lit. r. ubi recte monet, Comites Baronesque suffragia
 permixtum ferre, juxta ordinem receptionis suæ in Col-
 legium; imo & illud notatu dignum, quod Barones
 voto & sessione in Comitibus Imperii gaudentes Comi-
 tibus simpliciter ita dictis ac eadem prerogativa desti-
 natis præferantur, locoque digniori habendi sint haud
 obscure colligitur *ex capit. Leopold. & Joseph. Art. 5.*
nec non Caroli VI. Art. 3. in verbis: *Es sollen auch*
bey Kayserl. und Königl. Crönungen und anderen
Reichs-Solennitäten, denen immediaten Reichs-Gra-
fen und Herren, die im Reich Sessionem & votum
haben, vor anderen aus- und inländischen Grafen
und Herren = = und zwar gleich nach den Fürsten-
Ständen vor allen anderen, weil sie im Reichs-Für-
sten-Rath. Votum & Sessionem hergebracht = = die
Stelle und was dem anhanget, gelassen, und eben-
mässig auffer solchen Reichs-Festivitäten am Kay-
serl. Hof und allen Orten observiret werden. An-
 tequam hoc loco abeam, varia, quibus Barones Ger-
 manis appellantur nomina, præterire nequeo, cum
 vel simpliciter Freyen, vel Frey-Herren, vel semper
 Freyen

Freien, vel Herren, vel Edle Herren, vel Edle au-
 diant; quamvis autem nullam inter Barones quocun-
 que demum nomine appellentur differentiam agnoscant;
 sed omnes dignitate pares esse adstruant; REINKING.
de Reg. sec. Eccl. Lib. I. classe 4. C. 15. n. 22. RHETIUS.
Inst. jur. publ. l. 17. §. 19. PAURMEIST. *Lib. 2. de ju-
 risd. Imp. Rom. C. II. n. 38. segg.* verum stylum hac in par-
 te variare, idque praxin apertissime demonstrare recte nā
 fallor pronunciauit GASTELIUS *de Stat. Europ. cap.
 37. n. 155.* imo gravius Domini Herre quam Baronis no-
 men haberi, ex eo colligi potest, quod inter ipsorum
 Principum titulos receptum sit, ac majoribus reliquis
 titulis postponatur; sic Austriaci utuntur titulo *Her-
 ren auf der Windischen Mark* &c. *Würtenbergien
 Herren zu Heydenheim*, *Badenses Herren zu Nötelern
 und Badenweyler* &c. conf. SCHWEDER. *Jur. publ.
 d. l. §. 4.* VITRIAR. *Inst. jur. publ. d. l. i. tit. 17. §. 19.*
 ibique PFEFFING.

§. V.

Regem porro Bohemæ Imperii nostri Vasa-
 lum Vexillarium, ac per Vexilla investiri solitum ef-
 se reperio, qui singularibus cæteroquin privilegiis
 condecoratus præsertim quod ultra decimum quin-
 tum milliare extra Regnum suum investituram susci-
 pere haud teneatur, ac præterea contra communem
 consuetudinem juxta quam investitura provinciarum
 Vexillis peracta, eadem in populum adstantem projici
 ac dilacerari solebant, ut in MAURITII Saxoniae
 Electoris infeudatione factum fuisse memorat SLEB-

DAN. *Lib. XX. p. 625.* Bohemia Regi ex speciali FRIDERICI III. Imp. privilegio, in singularis cujusdam præminentia signum peracta investitura Vexilla integra atque illaesa restitui debeant, uti verba Constitutionis quæ ex GOLDASTO repetit CARPZOV. *de L. Reg. Cap. IX. sect. 9. n. 22.* ostendunt; ibi: *dum Rex Bohemæ a Rege Romanorum seu Imperatore Regalia sive investituram cum solennitate & banderiis sibi conferri perierit, ut solennitatibus expletis Banderia ipsi Regi minime lesa, fracta, aut lacerata restituantur, quibus in hospitium suum a solio Casaræ Majestatis revertatur.* Unum vero Rex Bohemæ tantum dignitatem Electoralem vel an ipsum etiam Regnum & coronam cum omnibus terris & juribus eo pertinentibus ab Imperio in Feudum accipiat? non levis momenti exurgit quaestio; prius Bohemorum nonnulli contendunt, quibus novissime accessit NEUMANN. *de PUCHHOLTZ. in Annot. ad Schweder. jus publ. part. spec. sect. 2. cap. 5.* posteriori tamen sententiæ subscribere habet, cum HERMES *Fasc. jur. publ. cap. 22. n. 50.* GOLDASTO *de Regn. Boh. L. 3. cap. 14. n. 9.* siquidem (1) Regium axioma Casarum beneficio Bohemis obligit, ita ut imprimis ea dignitas personalis tantum fuerit: imo (2) Electoratus cum Regno Bohemæ adamantino quasi nexu ita conjunctus est, ut a se invicem separari nequeant, & qui non habet Regnum, non possit esse Elector, neque pro Rege habendus sit, qui jure ac potestate eligendi caret. *A. B. Tit. 20. §. 25. §. 2.* CARPZOV. *de L. Reg. Cap. 13. sect. 5. n.* RUMEL.

MEL. part. 3. ad A. B. diff. 6. Th. 17. ex quo consequitur tam Electoratum cum Archi-Pincernatu, quam Regnum ipsum, velut inseparabiliter connexa, Bohemo in Feudum dari, nec minus (3) huc faciunt FRIDERICI II. Imp. Tabulæ de An. 1212. e quibus liquet, Regem a Bohemis electum, ad Imperatorem accedere debere ad Regalia debito modo recipienda, quod & factum esse plura exempla a CONRING. de Finib. Imp. Lib. 2. Cap. 29. p. 788. relata comprobant, e quibus vel unicum subiecisse sufficere, quando nimirum OTTOCARUS II. RUDOLPHO I. Imp. d. 19. Novembr. An. 1277. sub tentorio flexis genibus fidelitatem fecit, quo actu durante tentorium in quatuor partes diruptum ita ut omnis & RUDOLPHI & OTTOCARI ibidem præsens militia actus gesti solennitatem intueretur. Nec (4) aliud innuunt literæ FRIDERICI III. Imp. An. 1468. ULADISLAO Bohemia Regi data in quibus sequentis tenoris verba reperiuntur, und hat uns angeruffen und gebeten, daß wir das Churfürstenthum mit der Chur und dem Erz-Schenken-Umbt des heil. Römischen Reichs zu der Cron Boheim gehörig mit samt seinen Maraggraffschafften, geistlichen und weltlichen Erben, Bergwercken, Geleiten, Wildbahnen, Weyden, Meyen, Zollen, Ehren, Rechten, Würden, Bierden, Hohen- und Niedergerichten, Gerichtzwängen, und allen andern Herrlichkeiten, Rechten und Gerechtigkeiten zu der gemelten Cron Boheim gehörenden, zu Lehn und zu verleyhen gnädiglich geruheten. Quod si igitur Rex omnes ditiones omniaque
 para

jura ad Regnum pertinentia ab Imperatore recognoscit, Regnum utique ab eo recognoscat necesse est, quid enim Regnum nisi jura & diriones constituit? Facit denique (5) quod Carolus IV. in Const. de jure elect. Reg. Bohem. compet. non nude Electoratum Bohemicum sed ipsum potius Bohemiam Regnum fere nobilius Imperii membrum nominet vid. *Europ. Herald Part. 2. p. 445.* ubi etiam varia argumenta pro stabilienda hac sententia adducit. Nec obstat (1) hac ratione nexum & obligationem feudalem, qua Rex Bohemiam tanquam Vasallus erga Dominum directum obstringeretur, destruere potestatem ipsius Regiam, siquidem ut Vasallus ex solo Feudi titulo, & vasallagii praestatione non efficitur subditus Domino directo, maxime cum Rex Bohemiam tot exemptionum praerogativis munitus sit, ut vix praeter Vasalli nomen aliquid, quod sponte in se non recepit, Imperio debeat. conf. HERMES *Fasc. jur. publ. Cap. 12. quest. 24. n. 46.* SCHMIER *Jurispr. publ. Univ. Lib. 2. Cap. 1. sect. 1. §. 2. n. 26.* Nec obstat (2) *Prager Frieden Schluß §. was der Königl. Kayserl. Majestät Erb. Königreich Bohemien,* item *Instrum. Pac. Westphal. Art. 4. §. de cetero.* Nam licet ibidem Bohemia Regnum hereditarium nuncupetur, caeterisque hereditariis Imperatoris provinciis accenseatur, hoc tamen ita temperandum esse, ut nihilominus Imperii jus saluum maneat recte a LIMNÆO observatum fuit ad *A. B. Cap. 7. §. ult. Obs. 14.* quid quod omnes Electoratus reliqui seculares sint hereditarii, & Electores nihil-

nihilominus Vasalli Imperatoris. Nec ulterius (3.) obstat, quod ex eo Regnum Bohemix mere allodiale esse videatur, quia in certis casibus deficientē successore legitimo, electio locum habeat, non autem ejusdem dispositio ad dominum directum pertineat, prout circa Feuda alias juris esse solet. Etenim hoc iterum ex singulari privilegio promanat, quod licet improprietatem quandam inducat, omnem tamen Feudi naturam non intervertit; ac propterea hæc ipsa persona a Bohemis electa æque Regno ac Electoratu præficitur, ac pro utroque Imperatori fidelitatem præstare debet, quatenus autem per successionem, aut electionem in casu existentis vacaturæ Regnum deferatur, examinat FERDINAND. de BUCKISCH ad *Instrum. Pac. Osnabrug. Art. 4. Obs. 74.* ubi confirmationem privilegiorum & libertatum Regni Bohemix, ab ipso CAROLO IV. Imp. ante *Auream Bullam* Anno 1348. datam ex GOLDASTO *Part. 2. der Reichs-Satzungen fol. 39.* refert, e quibus clarissime patet, non prius electionem ad regnicolas devolvi, quam si omnis descendencia Regia, æque foemina ac masculina deficiat; unde concluditur, si successio regni ad foeminam extincta linea masculina devolveretur, eandem Electricem fore, & Vexillariam.

§. VI.

Antequam ad alia progredior, prius disquirendum venit, an vetustissimus ille per Vexillum investienti ritus nostris moribus plane exoleverit? Affirmativam autem propugnant REINKING. *Lib. 1. Class. 4.*

E

Cap.

Cap. 16. n. 16. MAURIT. ad Capitul. Leopold. Art. 19.
 BESOLD. *Theſaur. pract. voc. Sahn-Lehen.* MY-
 LER. *de Princ. & Stat. Imp. cap. 91. n. 6.* SCHUZ.
fol. 1. colleg. jur. publ. d. 7. tb. 18. lit. b. & quidem ante
 perpaucos annos hunc investiendi morem in defueru-
 dinem abiisse de suo tempore, quod in proxime elapsi
 sæculi initia incidit, testatus est ANDR. KNICHEN.
de Saxon. non provoc. jur. verb. Ducum Saxon. Cap. 4.
n. 55. Alii e contra simpliciter negant, dicentes, in
 novis feudorum regalium investituris Vexilla, in reno-
 vatione vero gladium adhiberi, inter quos RHETIUS
Inst. jur. publ. Lib. 1. Tit. XVI. §. 12. aliter sentit LIMN.
de F. P. L. IV. C. VII. n. 52. & in addit. Tom. IV. ut-
 pote distinguens inter Investituram publicam, quam in
 comitiis sub dio, & inter eam, quam non publice, aut
 per legatos celebrari contingit; primo casu Vexilla ad-
 hiberi tradit, at non posteriori; huic calculum addunt
 HERTIUS *dissert. de superior. Territor. §. LXVII.*
 CARPZOV. *de L. Reg. cap. X. sect. 9. n. 24.* Sed ha-
 rum opinionum fundamentis atque rationibus plenissi-
 me consideratis, nulli me plene assentiri posse video;
 etsi enim, in quotquot scriptoribus legere licuit a tem-
 pore per Vexilli solennia *An. 1530.* in Comitiis Augu-
 stanis investitorum a Carolo V. Mauritii Electoris Sa-
 xoniæ, Ferdinandi Archiducis Austriæ, & Ducum
 Pomeraniæ, investituram ulterius per Vexilla per-
 actam non reperiam; nec tamen exinde Imperatori in-
 vestiendi, si velit, per Vexilla potestas deneganda
 est; Nam verius omnino videtur, rem istam meræ fa-
 cultatis,

cultatis, & in arbitrio Imperatoris positam esse, utpote eui integrum sit pro lubitu in omni feudorum regalium secularium investitura, ubicunque demum illa peragatur, juxta antiquum necdum plane abolitum morem Vexilla ad majorem celebritatem adhibere; Tamenfi negari nequeat, communiter hucusque post Caroli V. avum ad ejusmodi sive novas sive veteres infeudationes solum Ensem seu Gladium, adhibitum fuisse, quo & Imperator in concessione feudorum Regalium Ecclesiasticorum loco Sceptri hodieum uti solet. conf. **VITRIAR.** *Inst. jur. publ. Lib. 2. T. 1. §. 18.* **HORN.** *jurispr. feud. cap. 3. §. 18.* **SCHUZ.** *jur. publ. Lib. 2. Tit. 8. Posit. 11. n. 1.*

§. VII.

Proxime præcedenti disquisitioni an ritus per Vexilla investiendi hodieum sublati sit; vicina est illa quaestio: utrum olim ejusmodi Vexillorum adhibitio, necessitatis vel liberi duntaxat arbitrii fuerit? quoniam vero hac de re publicæ Legum publicarum Tabulæ omnino silent; exemplis locum esse judico; & quidem ducatum investituram nonnunquam per Sceptrum vel per Virgam vel per Pileum celebratam fuisse multisque antiquitatis documentis huic rei fidem facit **ALTESERRA** *de Orig. Feud. cap. 7.* sicut in universum constat, quod investituræ feudales diversimode mox per chirothecas, mox alia ratione a Casaribus peractæ fuerint, de quo uberius disseruit, & compluribus priscaevi exemplis rem omnem illustravit **DU FRESNE** *Gloss. voc. investitura.* quæ omnia

etiam aliunde confirmari possunt; ita Rudolphus I. Imperator secularibus non minus quam Ecclesiasticis Imp. Principibus feudorum suorum investituram, cum sceptrum Imperiale ad manus non esset, ideoque Principes renuerent; per signum Crucis ab altari desumptum concessit, *ecce, inquit, signum in quo nos & totus mundus est redemptus, & hoc signo utamur loco sceptri*, uti refert LEHMAN. *Lib. V. Chron. spir. cap. 104. p. 624.* proinde & olim Vexillorum usum mero Imperatoris arbitrio relictum fuisse, recte concludi posse arbitror.

§. VIII.

Quemadmodum autem Feuda Regalia alia secularia alia Ecclesiastica sunt, ita ad distinctionem Secularium hæc *Scepter-Lehn* appellari solent, quia usitatum fuit Ecclesiasticis personis territoria cum Regalibus, potestate & dignitate seculari per Sceptrum conferre. STRUV. *S. J. F. C. 3. Aph. 7. n. 8.* HORN. *jurispr. Feud. Cap. 3. §. 17.* Antequam vero Scepro in hujusmodi investituris uterentur Imperatores, per Baculum & Annulum Principum Ecclesiasticorum Feuda conferebantur; per quod investituræ genus sola secularis minime vero, prout quidam vana persuasione decepti existimant, spiritualis potestas concedebatur; notissima siquidem sunt antiquæ Ecclesiæ Christianæ principia, ex quibus non per investituram seculari aut Regia autoritate peractam, sed confirmationem electionis; aut alias vias Canonicas, videlicet postulationis admissionem, aut translationem potestas spiritualis confertur, ad ordinem autem episcopalem

palem consecratio requiritur ; concedebant autem antiquis jam temporibus Imperatores Episcopis & Ecclesiis nobilissima Feuda cum regalibus, tum ex pietate, tum hac spe eo ducti, fore ut Episcopi qui feudorum possessione ipsorum Vasalli fiebant, fidem ipsis juratam religiosus observarent, ipsosque juvarent adversus hostes atque perduelles non solum copiis, sed & excommunicationum fulminibus, ita NAT. ALEXAND. *Histor. Eccles. Tom. VI. ad Sec. XI. & XII. dissert. IV.* Anno autem 1122. convenerunt inter se patris Calixtus II. Papa, & Henricus V. Imperator, ut regalia electis imposterum Episcopis per Sceptrum conferrentur, & prior desuper lis in primo occidentali Lateranensi Concilio sopita, indeque postea *Scepter-Lehn* dicta, quæ ante *Krum-Stabs-Lehn* vocabantur, ipsas vero conventionales desuper Papæ Calixti & Imperatoris, Henrici literas apponere lubet, tenoris sequentis.

§. IX.

In Nomine Sanctæ & individue Trinitatis. Ego Henricus Dei gratia Romanorum Imperator Augustus, pro amore Dei & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & Domini Papæ Callisti, & remedio animæ meæ, dimitto Deo & Sanctis Dei Apostolis Petro & Paulo, sanctæque Catholicæ Ecclesiæ, omnem Investituram per anulum & baculum, & concedo in omnibus Ecclesiis quæ in Regno vel Imperio meo sunt, fieri electionem, & liberam consecrationem. Possessiones & Regalia beati Petri, quæ a principio hujus discordiæ usque ad hodiernum diem, sive tempore Patris mei,

E 3

mei,

mei, sive etiam meo ablatae sunt, quae habeo, eidem sanctae Romanae Ecclesiae restituo; quae autem non habeo, ut restituantur, fideliter adjuvabo. Possessiones etiam omnium aliarum Ecclesiarum et Principum aliorum, tam Clericorum, quam Laicorum, concilio Principum et iustitia, quae habeo, reddam; quae non habeo, ut reddantur, fideliter adjuvabo. Et do veram pacem Domino Papae Callisto, sanctaeque Romanae Ecclesiae, et omnibus, qui in parte ipsius sunt vel fuerunt. Et in quibus sancta Romana Ecclesia auxilium postulaverit, fideliter iuvabo, et in quibus mihi querimoniam fecerit, debitam sibi iustitiam faciam.

Ego Callistus servus servorum Dei, tibi dilecto Filio Henrico Dei gratia Romanorum Imperatori Augusto. Concedo Episcoporum et Abbatum Teuronici Regni quae ad Regnum pertinent, in praesentia Tua fieri absque Simonia, et aliqua violentia, ut si qua inter partes discordia emerferit, Metropolitanis et Provincialium concilio vel iudicio saniori parti consensum vel auxilium praebear; Electus autem regalia per Sceptrum a Te recipiat, exceptis omnibus, quae ad Romanam Ecclesiam pertinere noscuntur, et quae ex his iure Tibi debet, faciat. Ex aliis vero partibus Imperii consecratus infra sex menses Regalia per Sceptrum a Te recipiat. De quibus vero mihi querimoniam feceris secundum officii mei debitum auxilium meum praestabo. Do Tibi veram pacem, et omnibus, qui in parte tua sunt vel fuerunt, tempore huius discordiae. Anno millesimo centesimo vigesimo secundo, nono Calendas Ofobris.

§. X.

Neque concedere possum, quæ de investituris Episcoporum in Germania adferunt, SITHMAN. *Idea jur. Episcop. Cap. VIII. n. 24.* SCHWEDER. *Intr. in jus publ. Part. special. Sect. 1. Cap. IX. §. 2.* VITRIAR. *Lib. 1. Tit. XV. §. 22.* & ibidem PFEFFING. COCCEL. *Jurispr. Publ. Cap. XVIII. Sect. I. §. 16.* aliique plures juris publici commentatores; scilicet Germanos Imperatores usque ad HENRICI III. tempora, jus constituendi & deponendi Episcopos & Archiepiscopos quiete exercuisse, ipsisque propria autoritate competuisse, ac proinde Romanos Pontifices summa injuria tentasse, quo Imperatoribus jus investiendi per Annulum & Pedum Episcopale eriperent; hujus etenim asserti errorem ex ipso Canone Apostolorum 29. colligere licet, juxta quem, si quis Episcopus secularibus potestatibus usus, Ecclesiam per ipsas obtineat, deponi juberetur & segregari, omnesque, qui illi communicant; Quamvis igitur summi Pontifices restiterint, ne per Imperatores mos investiendi per Pedum & Annulum ulterius frequentaretur, id tamen non injuria, sed maximo jure factum esse veritatis amatores fatebuntur; Cum enim Pedum & Annulus jurisdictionis Ecclesiasticæ insignia sint, ac Imperatores forte, sese hisce Symbolis potestatem spirituales Archi-Episcopis & Episcopis conferre arbitrantur, merito abusus istarum investiturarum per Baculum & Annulum pro signo collatæ spiritualis potestatis adhibitus, fuit abrogatus, & vi libertatis

eis naturalis Ecclesia & ejus nomine Pontifices in usur-
 patores & libertatis oppressores excommunicationis
 etiam fulmine vibrarunt, præsertim cum tales abusus
 in Tyrannidem, qua libertas electionum opprimeba-
 tur, degenerare videbantur. Non equidem dissimu-
 lo, tres Ottones imo & HENRICUM S. in Ger-
 mania investituras paulo liberius peregisse, & baculo
 pastoralis Episcopatus concessisse; connivebar quippe
 Ecclesia, dum Episcopos idoneos Ecclesiis præpone-
 bant, libertati electionis non adversabantur, atque no-
 vos sæpe Episcopatus ecclesiasque fundabant. Pri-
 mum liquet ex DIETMARI *Chron. Lib. II. p. 24.*
 ubi de Bosone sic: *Et quia is in Oriente innumeram
 Christo plebem predicatione assidua Et Baptismate vindicavit,
 Imperatori placuit, electionemque de tribus
 constituendis Episcopatibus ei dedit.* Alterum tam pe-
 nes ipsum LEHMAN. *Chron. spirens. Lib. V. Cap. 12.
 p. 398.* sequentibus verbis: *Walderich dreyer Kayser
 der Ottonen Rath ist Anno 970. erwehlt und zum
 Bischoff zu Speyer angenommen.* Quam etiam pe-
 nes DIETMARUM *dict. Lib.* hoc tenore reperio:
*Licentiam Archi-Episcopum eligendi confratribus Domi-
 no famulantibus Magdeburg. præcepto imperiali præsentis
 Archi-Episcopo dedit.* Quoad tertium, præterquam,
 quod jam ex Dietmaro demonstratum sit, exempla
 plurima foundationum ab iis factarum sese offerunt, in-
 ter quæ primæ notæ præsertim dum hodie adhuc in
 pleno vigore, Episcopatus Bambergensis, Anno 1004.
 ab HENRICO S. condinchoatus. OTTO quo-
 que

que Magnus septem Episcopatus: Brandenburgensem, Havelbergensem, Seleviciensem, Oldenborgensem, Magdeburgensem, Martisburgensem, Misnensem erexit. Non igitur multum mireris, his conditionibus tulisse Papas investituras in Regibus, quas de jure sibi vindicare poterant; cum vero GREGORII præsertim VII. temporibus non indignis solum, sed simoniace etiam beneficia ecclesiastica per Annulum et Baculum conferrentur, quam in rem de HENRICO IV. S. ANSELMUS Episcopus Lucensis *Lib. I.* sic Antipapam Guibertum alloquitur: *Rex tuus sine intermissione vendit Episcopatus edicta proponens, ut nullus babeatur Episcopus, qui a clero electus, vel a populo fuerit expetitus &c.* Similium HENRICUM V. filium arguebant, ut HELMOLDUS *in Chron. Slavorum Lib. I. C. XXXII.* refert, in verbis: *Meministi, qualiter Episcopatus, Abbatias & omnia Ecclesie regimina fecisti venalia, nec fuit in constituendis Episcopis ulla legitima electionis facultas, sed sola pecunie ratio.* Quis igitur diutius hæc nefanda Ecclesie ruinam minitancia scelera tulisset? aut quis eisdem tali, ut prætenditur, consuetudine munitos dicat, utpote quæ non irrationabilis solum, & disciplinæ Ecclesiasticæ morumque corruptela, sed & Conciliiis, Nicæno *Can. VI.* Antiocheno *Can. XIX. & XXIII.* aliisque manifeste contraria existit, plura hanc in rem argumenta exhibet ALEXANDER NATAL. *HE. ad Sec. XI. & XII. Dissert. IV.* ex quibus omnibus manifeste concluditur, haud quaquam dici posse,

F
Eccle-

Ecclesiam seculari potestati sese eximere voluisse, utpote cui subjecta nunquam fuit; quod evidentiſſimis æque ac solidiſſimis rationibus ſimiliter pro more ſuo ſtrenue propugnat clariffimus FRANCISCUS SCHMIER. *jurispr. publ. univerſ. Lib. 3. cap. 1.* multa & meliora, ratione electionis Episcoporum, acta ſunt A. 1447. inter NICOLAUM V. Pontif. & FRIDERICUM III. Imp. in Concordatis Germaniæ, vigore quorum etiam Imperator Feuda Regalia talibus eccleſiaſticis perſonis conferre non debet, a quibus pontificia confirmatio imperari nequit.

§. XI.

Investitura autem in genere vel renovatur, vel de novo conceditur, nimirum illi, qui a nullo, quam a ſe ipſo & Domino concedente feudi cauſam habet; renovatio vero fieri ſolet, quando vel Domini, vel Vaſalli perſona mutata feudum conceditur, ſive illi, qui ante Feudum jam tenuit, ſive qui jus in Feudo ſuccedendi legitime quaſitum habet. Et investitura renovatio jure Reſſuum Imperii intra annum, *Ordin. Regim. de A. 1521. §. 4.* aſt jure feudali communi 2. *F. 24. 2. F. 53.* intra annum & diem petenda, ita ut neglecto per dolum aut culpam hoc termino Feudum amittatur. 2. *F. 53. §. 55.* ſoli vero Imperatori de Feudis Regalibus investitura renovationem competere, neſo ipſius hac in parte arbitrium ullibi reſtrictum eſſe, indubitarum eſt; unde per procuratorem etiam ejuſmodi Feuda concedere valet. conf. MAURIT. *poſit. jur. Feud. decad. VIII. n. X. p. m. 727.* LIMN. *J. P. Lib. IV. Cap. 7. §. 24.*
STRYCK.

STRYCK. *Exam. jur. Feud. Cap. XII. quest. 20.* adeo autem sine consensu Imperatoris nemo alius investien- di jus habet, ut vacante Sacro Imperio, ac durante quoque ultra anni tempus interregno, Vicariis tamen Imperii Generalibus de hisce Feudis investiendi pote- stas nullatenus competat. *A. B. Cap. V. Dn. de LYN- CKER. & LIMN. ibid.* imo nec indultum a Vicariis Imperii, in casu protractæ novi Cæsaris instaurationis, necessario petendum esse, verius omnino videtur; Cui non repugnat Constitutio CAROLI V. in *Ord. Re- gimenti Wormat. de Anno 1521.* in verbis: Und sollen vorgemelt unser Stadthalter und Regiment aus redlichen Ursachen solcher Empfängnis, und sonder- lich, ob wir aufferhalb des Reichs wären, nach ver- scheinung des ersten Jahrs, darin einem jeden seine Regalien zu empfangen gebühret, noch ein Jahr lang indult und Erstreckung zu geben macht haben; doch das der, dem also Erstreckung zu Empfängnis der Lehen gegeben wird, an Eydes statt gelobe und zusage, in aller maß Uns und dem Reich von sol- cher Lehen wegen verpflichtet zu seyn, und zu ge- warten, als ob Er die Lehen empfangen, und die Eydes- Pflicht gethan hätte, und mag Er alsdann die Regalien und Lehen in aller massen brauchen, als ob sie Ihm gelihen wären &c. Non enim de statis & generalibus Imperii Vicariis, Saxone scilicet & Palatino Comite, de quibus in *Aur. Bul. Cap. V.* sed speciali a CAROLO V. electo & deputato Vicario, qui Regimento præsidebat, hæc sanctio loquitur, neque

de Imperiali Sede vacante, verum de casu solius absē-
tia Imperatoris ibidem fermo est, proinde diversam
plane rationem & diversa quoque officia horum Vica-
riorum fuisse, nemo facile negabit, unde non illico,
quæ uni ex peculiari ratione indulta sunt, alteri etiam
simul indulta censeri debent.

§. XII.

Novam econtra Feudorum Regalium collatio-
nem & investituram quod attinet, equidem alias nullo
successorum superstite, Feuda aperiuntur Domino di-
recto, & is libere alium, quem velit, de illis regu-
lariter infeudare potest; nisi (1.) quis radicatum suc-
cedendi Jus, v. g. expectantiam, jam aliunde habeat,
hoc enim casu, mortuo ultimo vasallo, devolvi Feu-
dum ad expectantem, recte affirmat VULTEJ
de Feud. Lib. I. Cap. 7. §. 65. Aut (2.) pacto hæredi-
tariæ successiois sive confraternitatis fruatur; nam &
hoc casu Feudum apertum non ad Dominum redit,
sed ad Confratrem vel denominatum hæredem. Aut
(3.) quis simultanee sit investitus; quia talis jure ra-
dicato gaudet. CARPZOV. *P. 3. C. 27. def. 1. §. 8.*
Aut (4.) Feuda sint foeminea, quippe quæ, extinctis
masculis, conferuntur foeminis, hæcque via in alias
transeunt familias. Aut denique (5.) in literis Feu-
dalibus aliter sit dispositum, sic v. g. Archiduces Au-
striae, inter alia privilegia quamplurima etiam hoc
fruantur, ut Feuda eorum ad descendentes quoque
foeminas transeant, & ultimus decedens ea libere alie-
nare, & vel pacto, vel testamento ad alios pro lubitu
trans-

transferre valeat; quid vero, si talis ultimus possessor, ab intestato moreretur; futurum esset? tunc terras illius ad Imperium reversionis esse, firmiter tenet PFEFFINGER. *ad Vitriar. Lib. 2. Tit. 1. §. 16. lit. a. in fin.* specialiter tamen in Imperio nostro Romano-Germanico a praedicta de aperta Feudis reinfeudandi facultate exceptio introducta, atque per Capitulationes provisa est, ne Imperator Feuda titularia aperta, qualia sunt Ducatus, Principatus, Comitatus &c. de novo reinfeudet; sed ut ad restaurandas Imperii vires publico Imperii patrimonio addicat & incorporet; quapropter a CAROLI V. aetate, ad FERDINANDI IV. usque tempora in Capitul. Imp. ita dispositum legitur: *Wann auch Lehen dem Reich und Uns bey Zeit Unser Regierung durch Todesfall oder Verwürcung eröffnet, und lediglich heimfallen werden, so etwas merkliches ertragen, als Fürstenthum, Graffschafften, Städt und dergleichen, die sollen und wollen wir ferner niemand leihen, sondern zu Unterhaltung des Reichs Unser, und Unsern nachkommenden König und Kayser behalten, einziehen und incorporiren ic.* In Capit. FERDIN. II. *Art. 28.* & FERDIN. III. *Art. 32.* etiam datio expectantiarum in ejusmodi Feuda discretis verbis prohibita, tandem vero in Capit. FERDIN. IV. & LEOPOLDI *Art. 30.* JOSEPHI *Art. 29.* antea absoluta prohibitio, ita fuit limitata, ut hujusmodi Feuda aperta ab Imperatore aliis sine Electorum consensu conferri nequeant. Interim harum Capitulationum renorem ad Electoratus seculares non pertinuisse, sed eosdem,

ne Electorum numerum, minui, & per id publicam
 Imperii salutem periclitari contingeret, necessario ite-
 rum fuisse in Feudum, dandos, manifesta evincunt ver-
 ba *Aur. Bull. Tit. 7. §. 5.* praesertim cum generalis illa
 dispositio Capitulationum casum specialem in A. B.
 comprehensum respicere nequeat, nisi quod in tabulis
 pacis *Osnabrug. Art. 4. §. 9.* quoad Electoratam Bavarici-
 cum cautum sit, illum extincta familia Wilhelmina
 iterum deficere debere. In eo tamen quondam, stante
 priorum Capitulationum vigore, gravis & potissimum
 tempore Imperatoris FERDINANDI II. agitata fuit
 contentio: Utrum Imperator Electoratus vacantis re-
 infeudationem solus, & sine Electorum reliquorum
 consensu peragere potuerit? in qua controversia neque
 in sententiam negativam LIMNEI *ad Capit. Caroli
 V. Art. 24. n. 17.* neque in distinguendam SCHUZ, in
C. I. P. V. J. D. 7. ib. 17. lit. e. transiit, sed nixus textu
Aur. Bull. dict. tit. 7. §. 5. affirmativam simpliciter ut
 veriorum hodieum intrepide affirmarem, nisi novissi-
 ma moderni gloriosissime regnantis Imperatoris CA-
 ROLI VI. Capitulatio *Art. 11.* aliud disertis verbis
 disponeret, & ad novam aperti Electoratus collationem
 nominatim Collegii Electoralis consensum requireret,
 ac proinde controversiam hanc, tot motibus ante agi-
 ratam, tali modo decideret; praeterea ex eadem no-
 vissima CAROLI VI. Capitulatione *dict. Art. 11.* illud
 quoque notari dignum occurrit, quod ad vacantis Feudi
 Ducalis, Comitalis vel Baronalis reinfeudationem non
 solum Electoralis, sed & Principum Collegii, imò in
 Feudis

Feudis Civitatum Imperii etiam Collegii Civitatum
 consensus accedere debeat; Quæ contra præcedentium
 Capitulationum normam facta extensio, *projecto per-
 petuæ Capitulationis* Anno 1711. d. 4. & 7. Julii, a duo-
 bus Ordinibus Imperii Collegiis superioribus confecto,
 atque à Moguntino directorio seq. 8. Jul. per privatam
 dictaturam communicato, additisque civitatum monitis
 congruit apud FABRUM *Staats-Cansley Tom. 17.
 cap. 12. §. 14. & 16.* §. XIII. Quomodo autem Imperator de iis Feudis Vexilli,
 quæ in vel ab Imperio tenentur, investitur? ostendit Ca-
 pitulatio CAROLI VI. *Art. X.* si nempe investiri com-
 mode non possit, desuper litteras reversales Imperio
 tribuit. An vero hoc ipsum ad illa Feuda etiam spe-
 ctaverit, quæ Imperator habuit ab Imperio, antequam
 ad dignitatem eveheretur Imperatoriam? An vero tan-
 tum, quæ hæreditario, vel alio jure obveniunt Impe-
 ratori jam existenti? quaesivit MAURITIUS *ad Cap.
 Leopold. Art. XXXI.* Ac utroque casu investituram
 necessariam esse judicavit, aut reversales; quod jam eo
 minus dubii habet, propter novissimam Capitulationis
 CAROLI VI. *Art. X.* verba generaliter concepta.
 Tutores vero & Curatores an & quomodo Illustrium
 Pupillorum aut Minorum nomine investituram de Feu-
 dis Vexilli à Casare suscipere, etique jurare possint ac
 debeant, clarissima prælaudatæ novissimæ Capitulationis
Art. XI. dispositio in dubium amplius vocari nequaquam
 permittit.

§. XIV.

immutavit Collegio §. no XIV. *Imperii*
 Caterum Imperii nostri Principes ad impetran-
 dam Feudorum suorum investituram in Aula Casarea
 non amplius in persona comparere, sed submissis Le-
 gatis suis illam expetere ac impetrare solent; quamvis
 enim Elector Moguntinus JOANNES PHILIP-
 PUS, in persona a FERDINANDO III. Impera-
 tore Anno 1647. Ratisbonæ investitus fuerit, ab illo
 tamen tempore neminem ex Electoribus Imp. hac for-
 ma inauguratum fuisse notat UFFENBACH. *de jud.*
Imp. Aul. cap. XI. Num vero hoc ipsum jure fiat, & an
 alios suo nomine hic delegare possint Illustres Imp. Va-
 falli? a quibusdam in controversiam trahi video. In
 negativam propendere videtur RITTERSHUSIUS
disp. Feud. IV. Th. 25. e contra affirmativam alii juxta tex-
 tum 2. F. 3. §. 1. *vers. sed utrum.* amplectuntur, cum quibus
 sentit SCHUZ. *C. F. P. Vol. 1. D. 6. th. 26.* quæ per usum
 etiam ita invaluit, ut nemini facile ignotum esse possit,
 hoc investituræ negotium hodie communiter per Le-
 gatos, non reluctantæ Casare, in Aula ejusdem expe-
 diri solere: illud tamen indubium mihi videtur, posse
 Casarem Imperii Vasallos eo adigere, ut Feudorum
 suorum investituram petaturi, se ipsos in Aula Casarea
 sistere teneantur, neque justissimo huic decreto inge-
 nuos Patriæ cives temere & absquæ justa causa obniti
 posse crediderim; non magis ac si quis opima captare
 munera didicerit, quæ ubi consecutus est, mox agnos-
 scere dedignetur, a quo ditatus fuerit; quod & ipsi
 Imperii nostri Principes hodie agnoscunt, quando
 absen-

absentiam suam modeste excusare solent; præterea & Rex Bohemiæ peculiare privilegium, ne feudum ipse accipere cogatur, obtinuit. GOLDAST. *de Regno Bohem. Lib. 3. cap. 14.* ITTHER. *de Feud. Imp. Cap. 9. th. 22. §. 23.*

§. XV.

Juri investiendi de Feudis Vexilli proxima est de controversiis circa eadem subortis, cognoscendi ac judicandi potestas, quam sicut jamjam FRIDERICI II. tempore Casari soli competiisse legere est apud GOLDAST. *part. 1. Der Reichs-Satzung pag. 21.* in verbis: *der Hoff-Richter soll die Leute richten, die ihm klagen, von allen Leuten, ohne Fürsten und andere hohe Leute, wo es gehet an ihr Leib, oder an ihr Ehr, oder an Ihr Recht, oder an Ihr Erb und Leben, das wollen wir selber richten.* Sic & ipsa hodie soli Imperatori reservatur, tam per *Ord. Regim. Wormat. de Anno 1521. §. Ob auch Sachen fürsiehien.* quam per textum *Ordin. Camer. p. 2. tit. 7.* nec non *Ordin. Judic. Aulic. tit. 2. §. 1.* in verbis: *hohe und niedre Leben &c.* At quoniam nonnulla circa hanc judicandi facultatem a DD. obmoveri solent dubia, prout etiam textus modo allegatos varie inflectere non dubitant; Neque ita in hoc arduo opinionum conflictu scopulos incurram, sed controversiarum difficultates inoffenso pede emetiar, præmittendum esse duxi, duobus potissimum modis de Feudis lites & controversias suboriri posse; ac primo quidem inter Imperatorem qua talem, & Principem aut Comitem,

G

Imperii

Imperii Vasallum, contentio existere; *secundo* vero inter Principes Comitesve Imperii, & seu convasallos eidem immediate subjectos, controversia sive litigium agitari potest. Quamvis autem non exiguus sit Juris publici DD. numerus, qui in priori relato casu non Imperatorem, sed Pares Curia, sive Imperii convasallos immediatos, iudices competentes esse adstruunt; in posteriori e contra specie Augustissimum Caesaris Tribunal limitibus circumscribere laborant; mihi tamen, in quantum privato de hujusmodi gravissimi momenti negotiis aliquid dicendi ac sentiendi arbitrium assumere licet, utroque proposito casu Augustissimi Imperatoris, exclusis quibuslibet cujuscunque nominis Judiciis & arbitriis, fundatam, adeoque hanc de Feudis Regalibus judicandi potestatem, perfectum ex omni parte reservatum Caesaris esse, propter textus supra citatos verissimum videtur cum L. B. de LYNCKER in *Analeff. ad Schweder. part. spec. sect. 1. cap. 9. §. 9.* NEUMAN. de PUCHOLZ in *Annot. ad Schweder. ibid.* Ne vero dissentientium argumentis, quibus turmatim involant, locum ullum relinquam, eadem in sequentibus evolvere ac discutere opera pretium erit.

§. XVI

Quod itaque priorem speciem concernit, quando nimirum inter Imperatorem qua talem, & aliquem ex Imperii Vasallis de Feudo Regali litigium exoritur, plerique cum SCHWEDER. *jur. publ. part. spec. sect. 1. cap. 9. §. 9.* LUDOVICI *Einleit. zum Leben proc. cap. 1.*

§. 49.

§. 49. in fin. STRUV. 8. J. F. cap. fin. aph. 6. n. 5. MY-
 LER. de Stat. Imper. cap. 20. n. 8. in sententiam contra-
 riam discedunt, ac in tali casu non Imperatorem, sed
 Pares Curia, seu Imperii Convasallos immediatos,
 competentes esse iudices omni modo evincere conan-
 tur, idque non solum ex Textibus 2. F. 22. §. 55. in fin.
 ibi: Si vero inter Dominum & Vasallum lis oriatur,
 per Pares Curie, a Domino sub fidelitatis debito conju-
 ratos, terminetur: cuius ratio est, quia Dominus in
 causa propria iudex esse nequit; verum etiam ex literis
 Sigismundi Imp. ad Conradum Electorem Moguntinum
 Anno 1426. die S. Kiliani, occasione controversie
 de Provinciis inferioris Germanie datis, ubi apud
 STRAUCH. Diff. Exor. jur. publ. 3. th. 8. hæc formalia
 habentur: Demnach wir trefflich beladen, und der
 Endscheldung nicht wohl mögen auswärtsen, für-
 nemlich auch darun, daß Uns nicht gebühret, nach-
 dem Wir auch vermeinen Recht zu denselben Nieder-
 landen zu haben, und in unser eigen Sachen nicht
 wohl Richter seyn mögen, und wann die Sachen des
 heil. Reichs treffliche Leben anrühren, so haben wir
 Fürsten, Graffen und Rätthe darun gehabt, und mei-
 nen, daß billig sey, daß die Sach vor des heil. Reichs
 Mannen außgetragen werde. Quapropter hoc Pa-
 rium Curia iudicium das Mann- oder Leben- Gericht
 vocari asserunt, juxta BESOLD. Thesaur. pract. voc.
 Mann- Gericht. At vero hæc & similia tanti non
 sunt momenti, ut in præsentis casu contra Cesaris judi-
 candi facultatem, & pro Parium Curia competentia
 conclu-

concludi possit; siquidem a tempore Caroli V. nullum tale Parium, id est, Principum Imperii iudicium extare, plusquam notorium est, quin imo Carolum V. in causa felonix Joannis Friderici Electoris Saxonix, sine parium Consilio processisse constat ex SLEIDAN. *de statu religion. L. 17. pag. 480.* sic & Ferdinandus II. Imp. Fridericum V. Electorem Palatinum, Joannem Ernestum Ducem Saxo-Vinariensem, & plures alios sine adhibito Parium Curix suffragio felonix damnavit. Quamvis autem, si Status, Feudo exuendus insuper in bannum declarandus sit, usque ad tempora Instrumenti pacis Osnabrugensis sapius inter Imperatorem & Status Imperii in quaestionem venerit, an Imperator solus, sine consensu aliorum Statuum, aliquem Imperii Statum in bannum declarare possit? Et in Instrumento Pacis *Art. VIII. §. 3.* hujus negotii decisio in proxima Comitibus rejecta sit, in Capitulationibus vero, praesertim novissima *Carolina Art. XX.* dispositum reperiatur, ut in causa banni consensus & consilium Electorum, Principum & Statuum Imperii adhibeatur; Exinde tamen ad causam mere civilem minime quidquam inferri potest, sed verius potius est, si de Feudi caducitate inter Imperatorem & Vasallum sine banno agatur, cognitionem hanc civilem ad solum Caesarem pertinere, ob generalitatem textuum in *Ordin. Regim. de Anno 1521. §. ob auch Sachsen.* Item *Ordin. Camer. p. 2. tit. 7. & Ordin. Judic. Aulic. tit. 2. §. 1.* quae ordinationes in Capitulatione novissima *Carolina Art. XVI.* confirmantur; quibus proinde superius

perius memorata juris Longobardici constitutio merito cedere debet, præsertim cum hodie Feuda caduca majoris momenti ad liberam Imperatoris dispositionem, & novam reinfederationem non pertineant, sed sustentandæ dignitati imperatoriæ destinata sint, ac ob id illa juris feudalis Longobardici ratio, Pares Curia in causâ Domini & Vasalli pro iudicibus constituendi, videlicet, ne Dominus in propria causâ jus dicat, penitus cesset, eo quod ejusmodi Feuda non ad Imperatorem, sed sedem Imperialem devolvantur. Neque his etiam *obstant* supra citatæ literæ Sigismundi Imper. siquidem tales literæ imperatoriæ legis vigorem non habent, aut, si quid authoritatis habuissent, iisdem per dictas posteriores Imperii Constitutiones & observantiam dudum derogatum esset.

§. XVII.

Altero porro casu, quando scilicet de Ducatibus, aliisque regalibus Imperii Feudis inter convasallos lit vertitur, an tunc Imperator solus, exclusis Paribus Curia, judicandi decernendique partes sibi jure vindicare possit? in Negativam plurimi juris publici scriptores, & quidem omnes illi secedunt, quotquot pro *jure Principum* sic dicto, *das Fürsten Recht*, tanquam pro aris & focus acerrime depugnant, contententes Imperatorem, non nisi Principibus, ut Paribus Curia, in consilium assumptis controversias hascæ definire posse, inter quos eminent LIMN. *Lib. 2. jur. publ. cap. 9. n. 32. seqq.* CONRING. *disp. de jud. Imp. Germ. th. 48.*

BURGOLD, *ad Instr. pac. p. 2. d. 20. tb. 3.* ITTER, *de Feud. Imp. cap. 25. §. 15.* SCHWEDER, *jur. publ. part. spec. sect. i. cap. 9. §. 12.* LUDOVICI, *Einleit. zum Leben proc. cap. 1. §. 45.* Ut autem huic tantopere deprædicato *juris Principum* auctoritatem concilient majorem, primo innumeris ab omni rerro antiquitate petitis exemplis demonstrari posse ajunt; quod Feudales Imp. Principum controversiæ nunquam unius Regis arbitrio relicta, sed a Cæsare, ac Imperii Ordinibus, tanquam Curia paribus, conjunctim judiciali sententia definita fuerint, quod multa exemplorum congerie probat Anonymus apud LUNDORP. *Tom. 2. Act. publ. & HIPPOLIT. a LAPIDE de Rat. stat. German. C. 10. sect. 2. seqq.* præ omnibus autem Sigismundi Imp. exemplum extollunt, qui, omisis aliis a LEHMAN. *Libr. 7. Chron. Spir. cap. 76.* laudatis ac relatis rerum hoc modo judicatorum exemplis, in notissima illa causa Erici V. Ducis Saxo-Lauenburgici contra Fridericum Marchionem Misnia, Electoratum Saxonicum concernente, A. 1434. disertis verbis non semel rescripsisse & contestatus fuisse: *hanc questionem, siqua prætendi poterit, ad suam & illustrium Archi-Principum S. R. I. pertinere notionem; & mox: quod justitia hæc respectu feudi memorati aliter expediri nequeat; nisi Parium Curia arbitrio, eoque nomine ad communis juris dispositionem, nec non usum & consuetudinem provocasse perhibetur; sicut ex ipsis literarum formulis apud citatos Auctores amplius cognosci possit; Igitur secundo temere existimari haud debere dicunt,* contra hunc perpetua

tot seculorum observantia confirmatum judicandi mo-
 dum subsequenter temporis usu aliquid innovatum, ac
 insigne illud *jus Principum* abolitum esse, cum id potius
 hujus sententia patronis certissimum videatur, decre-
 scente indies Imperatorum autoritate, Proceribus ve-
 ro ad potestatem dignitatemque majorem enitentibus,
 sicut in cæteris juribus, ita & hac in parte, de pristina
 sua libertate, cui augenda nunquam non invigilabant,
 nil quicquam deminui passos esse. *Tertio.* Quia Feu-
 da Regalia ab Imperatore & Imperio dependent, neque
 sine concurrentia Statuum nova ejusmodi feudorum
 collatio a solo Casare fieri potest; Ergo & Imperatorem
 ac status Imperii de iisdem conjunctim cognoscere, &
 judicare debere arbitrantur. Nec minus *Quarto* mix-
 tus, ut vocant ex Monarchia & Aristocrazia Imperii no-
 stri status hoc ipsum confirmare, ac aliud assertum vix
 admittere ipsis videtur, eo quod in aliis minoris quo-
 que momenti negotiis propterea Procerum Imperii
 suffragia exigantur, quae hic tanto magis requirenda
 sint, quanto certius sit, rem hanc ad summam Imperii
 Jurisdictionem pertinere, & Principes nostros non soli
 Casari, verum Imperio quoque fidelitatem & obse-
 quium promittere, neque Imperatoris tantum, sed
 simul Imperii Vasallos esse, & ipsa Feuda Imperii
Reichs-Lehen esse ac dici. Denique *Quinto* hanc
 suam opinionem per ipsas Impp. Capitulationes aperte
 propugnari putant, eo quod in Capit. Ferdin. IV. *Art.*
40. Leopold. *Art.* 39. Joseph. *Art.* 38. Carol. VI. *Art.* 11
in fin.

in fin. generaliter cautum legatur his verbis: Wir sollen und wollen auch in wichtigen Sachen, so das Reich betreffen, und von hohen präjudiz und weiten Aufsehen seyn, bald anfangs der Churfürsten, als unser innersten Rätthe, Gedanken vernehmen, auch nach Gelegenheit der Sachen, Fürsten und Ständen Raths-Bedenkens uns gebrauchen, und ohne dieselbe hierinnen nichts vornehmen. Quemadmodum vero sub illis magni momenti negotiis, rebusve arduis, lites de principatibus aut comitatibus comprehendi pro certo habent, ita inconsultis Ordinibus de iisdem nihil decerni posse concludunt; adeo, ut BURGOLD. *dict. loc.* adulationis plenissimos eos arguere non erubescat, qui iudicium illud das Fürsten-Recht inane figmentum vocare ausi sint. Ut autem hæc ita speciose pro Ordinum Imp. jure eongerrantur, contraria tamen, pro solitaria Cæsaris hac in parte optime fundata judicandi potestate, militans sententia longe certioribus rationum momentis innitur, prout ex seq. §. patebit.

§. XIX.

Siquidem (1.) nec in Aurea Balla, nec in ulla alia Lege publica, hujus juris Principum sit mentio, quod tamen propter rei gravitatem haud dubie factum fuisset, si tale iudicium existeret; imò potius (2.) Leges publicae ubique contrarium aperte probant; nam Imperator ejusmodi causarum feudalium cognitionem
kbi

sibi discretissimis verbis reservasse legitur in sæpe laudata *Ordin. Regim. de Anno 1521. §. ob auch Sachten.* ac idem quoque repetitum fuit in *Ordin. Camer. part. 2. tit. 7.* & supra citata novissima *Ordin. Judic. Aulic. tit. 2. §. 1.* Suffragantur quoque huic sententiæ (3.) Feudales consuetudines *l. F. 18.* quippe ubi evidenter provisum est, quod de Regalibus Feudis solus Dominus Directus, sive Imperator cognoscat & judicet. Maximum porro pondus (4.) eidem accedit ex eo, quod in Instrumento pacis, *Art. 5. §. quoad processum 54.* libero Cæsaræ Majestatis arbitrio committatur, in causis majoribus, & unde tumultus in Imperio timeri possunt, quales sane hæc de Feudis regalibus disceptationes sunt, quorundam utriusque religionis Electorum & Principum sententias & vota requirere; quo textu commotus FRITSCHE in *Additam. ad Limn. II. g. n. 32.* controversum hæctenus *Jus Principum* ista decisione penitus sublatum esse pronunciat. Denique (5.) hanc opinionem rerum a multis retro annis in Imperio judicatarum auctoritas, quæ merito pro lege reputari debet, confirmat ac roborat; siquidem solum Cæsarem in Feudis Imperii Regalibus judicandi partes huc usque suscepisse, plurimis etiam recentioribus experimentis comprobatum est. Ita enim Carolus V. Imp. Anno 1543. solus, nullis adhibitis Curia paribus, inter Landgravium Hassiæ & Comites Nassoviæ litem decidit. Similiter RUDOLPHUS II. Imp. Juliacensis controversiæ decisionem, frustra obnitentibus Brandenburgico & Neoburgico, ad suum unius tribunal revocavit, & ne obloquentibus Prin-

H

cipibus

cipibus isthæc acta irrita, ac contra jus fasque, atque receptum ordinem a Cæsare patrata fuisse quisquam criminari præsumat, postea lite necdum inter partes penitus sublata, in Pacific. Westphalica, Electorum cæterorumque ordinum assensu roborata *Art. 4. §. ult.* expressis verbis sancitum fuit, ut hæc Juliænsis controversia vel ordinario processu coram Cæsarea Majestate, vel amicabile conventionè aliove legitimo modo dirimatur. Item RUDOLPHUS Imp. litem inter Ducem Vinariensem & Altenburgensem de jure primogenituræ *Anno 1607.* decidit. MATTHIAS quoque Imp. in causa *Einburg* contra *Braunschweig, das Herzogthum Grubenhagen betreffend*, solus *Anno 1617.* definitive pronuntiavit. Pari modo Anno prioris sæculi XIII. Casselani petitio, de Principibus judicio Assessoribus dandis, a MATTHIA Imp. in ipsis Comitibus Ratisbonensibus rejecta, litisque contestatio eidem injuncta fuit, sicut & solus Cæsar FERDINANDUS II. sententiam *An. 1623.* Kal. April. postea tulit; sed cum ne sic quidem contentionum finis esset inter Hassiacos Principes, lites, quæ tum respectu primogenituræ movebantur, a FERDINANDO III. itidem compositas esse, vel ex ipso Receptu Imp. *de Anno 1654. §. 188. ibi: und von uns erörtert worden*, discimus. Consimilia plura exempla, ac inter ea recentiora quoque recenset PFEFFING. *ad Vitriar. Lib. 3. tit. 2. pag. m. 322. seqq.* Quapropter Cæsaream judicandi potestatem, postquam eadem tot exemplis & præjudiciis, (quæ omnia injustitiæ accusare velle, nimis profecto audaciæ res esset) comprobata, aliisque præterea solidiffi-

mis

mis rationibus munita est, in dubium hac in parte nequaquam amplius vocari posse, firmiter persuasum habeo, cum ARUMÆO, RUMELIN., CARPZOY., SCHUZ, WURMSER., DAN. OTTO., SPRENGER, KIPPING. aliisque longa serie relatis DD. apud PFEFFINGER. *loc. cit. pag. m. 320.*

§. XIX.

Quapropter hisce omnibus minime obstant, quæ superius pro sic dicto *jure Principum* in contrarium prolata sunt; Licet enim ad *Primum* concedatur, Germanicorum Principum Feudales controversias prius more plerumque coram Cæsare & quibusdam (certum enim numerum nuspam definitum reperies) Imperii Principibus agitas fuisse, atamen talibus exemplis in hujus litis decisione ideo non multum tribuendum videtur, quod contrariis eadem præjudiciis, ubi solum Cæsarem, omisso Principum consilio, judicasse apparet, satis superque revinci posse censet HENNIGES *de potest. Imp. circa presan. cap. 3. §. 20.* Quidquid etiam olim fuerit, nunc tamen satis constat, defluxu temporis causas hujusmodi Feudales coram solo Cæsare non adhibitæ Curia Paribus agitas, & decantatum illud *jus Principum* penitus abolitum atque sepultum esse, sicut vel solis §. præced. annotatis exemplis abunde comprobari potest. Neque quoad *Secundum* in tam manifesta Imperii observantia, publicis etiam Sanctionibus, in Ordinatione Regimenti & Camerali *supra citatis loc.* subnixæ, conjecturis contrariis locus esse potest, præsertim cum ab ævo Caroli V. Cæsares harum causa-

rum dijudicationem, propter expressas illas Imperii Sanctiones, ad se solos revocare coeperint, proinde frustra asseritur, Status Imperii de aliquo Parium seu Principum jure reservando sibi prospexisse; quidquid enim circumscribendæ Imperatoris potestati Status adjicere voluerunt, id Instrumento pacis & Capitulationibus, quas semper status magis magisque in sui favorem declarare student, liquido continetur, sed tamen nihil de hoc *jure Principum* ibidem cautum extat, dum e contra Ordinatio Cameralis & Judicii Aulici, per ipsam Capitulationem confirmata, hanc cognoscendi ac decidendi potestatem Imperatori simpliciter & liquidissimis verbis reservat. Præterunt equidem adversarii, hocce Reservatum Imperatorium juxta priores Imperii constitutiones intelligendum esse; sed reservatum Imperatorium non esset, si in communione ejus Status Imperii vocarentur, nec ejusmodi Constitutiones extant, verum exempla tantum aliqua Cæsarum, qui citra ullam necessitatem, ex regulis prudentiæ duntaxat aliquando Electores vel Principes in consilium advocarunt, inducta deinde per Ordinationem Camerae ac Judicii Aulici, nec non per posteriora exempla contraria observantia. Ad *Tertium* responderetur, Feuda Regalia non quidem a solo Imperatore, sed & ab Imperio dependere, *materialiter* & *subjective*, quatenus scilicet in Imperio sita sint, partemque ejus constituent; non vero *efficienter*, cum ex Aur. Bul. *cap. 5.* constet, Imperatorem solum Principes investendi jus exercere; quicumque autem Feuda

Feuda per investituram confert, is quoque de iisdem regulariter cognoscit. NITZSCH. *ad Capitul. Joseph. Art. 38. §. 6. pag. 605.* Quoad Quartum vero illa de statu imperii, ex Monarchia & Aristocratia mixto, opinio petit principium, omnique destituta est fundamento, siquidem eam non nisi ex particulari circumscriptione Imperatoriae potestatis adversarii tuerentur; cum igitur evidenter demonstratum sit, Imperatorem in hoc tam arduo passu, ubi de totis statuum regionibus abjudicandis agitur, potestatem decidendi solum habere, potius inferendum est, formam Imperii esse monarchicam. Ceterum a negotiis aliis minoris etiam momenti, ad ea, quae Caesaris cognitioni specialiter reservata sunt, male concluditur. Ad Quintum denique respondetur, Capitulationes loqui de negotiis totum Imperium respicientibus; cum e contra causae Feudales particulares non concernant Imperium, quae vox simpliciter prolata totum corpus designat, sed *particulare territorium*, ubi imperii qua talis nihil interest, an huic vel illi adjudicetur. VITRIAR. *Libr. 3. tit. 2. §. 65. in fin.* Accedit, quod audire sensa aliorum, & quidem, saepius Electorum tantummodo, necessitatem ea sequendi non importet: aliud enim est, consilium audire, & aliud, ad votum alterius adstringi; minus vero convocatio collegialis in forma iudicii exinde evincitur, sique aliquando Imperator aliquis in hisce causis consilia statuum audivit, id voluntatis fuit, non necessitatis; nulla lege aut capitulatione super hac iudicii forma existente; cum

interim Imperator omnia possit, quæ non reperiuntur limitata. Propterea famosum illud *ius Principum*, pro nunc saltem & tamdiu figmentum manet, donec ejus existentiam adversarii lege aliqua, hæctenus vigorem habente, demonstrent. NEUMAN. de PUCHOLZ. *ad Schweder. part. spec. sect. 1. cap. 9. num. 12. § 13.*

§. XX.

Adeo autem jus cognoscendi in controversiis Feudorum Imperii Regalium soli Imperatori competit, ut ipse penitus excludat Cameram Imperialem. *Ordin. Camer. part. 2. tit. 7. GAIL. Lib. 1. Obs. 1. n. 31.* proinde ne quidem per præventionem Camera Jurisdictionio in iisdem fundari, aut per decretam a Camera & Reo legitime insinuatam citationem ibidem litis pendentia induci potest; siquidem præventio concurrentiam jurisdictionis quoad illam causam præsupponit, in qua ei locus esse debet. MEVIUS *part. 2. dec. 68.* præterea Imperatore neglecto in hisce causis in arbitros compromittere non licet. MYLER. *de Stat. Imp. cap. 20. §. 17. STRYCK. Exam. Jur. Feud. cap. 19. Q. 22. §. cap. 25. Q. 11.* ubi dissentientis S'TRUVII opinio refutatur. Imo nec Austregæ hic quicquam juris sibi vindicare possunt. SCHUBHARD. *de Austregis cap. 5. num. 108.* id quod in tantum procedit, ut nec per modum reconventionis tales causa, Feuda regalia concernentes, Austregarum cognitioni subijci valeant; Nam licet MYLER. *in Addit. ad Rumeilium in A. B. p. 2. D. 1. Coroll. 6.* existimet, coram Austregis de Feudo regali reconventionem institui posse, vix tamen

tamen est, ut calculum hac in parte mereatur. **STRYCK.**
Disp. de processu Austreg. n. 23. **SCHWEDER.** *part.*
spec. sect. 1. cap. 9. n. 10.

§. XXI.

Illud porro circa causas hasce Feudales majores
discutiendum restat, an Imperatore mortuo, aut alias
sede imperiali vacante, Vicarii Imperii Generales de
iisdem cognoscendi atque judicandi facultatem habeant?
Affirmativæ subscribunt **MAURIT.** *post. Feud. Dec. 15.*
§. 9. **COCCEJ.** *jur. publ. prud. cap. 16. n. 13.* **SCHWE-**
DER. *part. spec. sect. 1. cap. 9. §. 17.* **HORN.** *jurispr.*
Feud. cap. 25. §. 6. quorum ratio est, quod Vicariis Im-
perii in *A. B. cap. 5.* omnimoda jurisdictio, nullaque sui
parte restricta potestas judicia exercendi concessa sit,
omniaque ab illis fieri possint, quæ per *A. B.* aut aliam
legem publicam non sint adempta, hac autem in parte
nulla prohibitio habeatur; quibus præterea illa aridet
regula: *quod Vicarii omnia possint, quæ Cæsar, nisi ubi*
exceptio doceatur. Econtra Negativam amplectuntur
ILLUSTR. de **LYNCKER.** *in Analect. ad Schweder. cit. loc.*
NEUMAN. de **PUCHOLZ** *in Annot. ibid.* **VITRIAR.**
Inst. jur. publ. Lib. 3. tit. 7. n. 2. cum quibus & aliis mihi
videtur probabilius esse, hasce Feudorum regalium cau-
sas, quoties de petitorio vel possessorio ordinario tra-
ctatur, ad Imperii Vicarios non pertinere, tum quia
sæpe laudata *Ordinatio Regim. de Anno 1521.* nec non
Ord. Camer. part. 2. tit. 7. harum causarum cognitio-
nem Imperatori generaliter reservant; tum quod ipsa
investitura Feudorum ejusmodi regalium soli Cæsari
com-

competat per *A. B. Tit. 5.* unde multo magis iudicium quoque in hisce causis eidem reservatum esse cense-
 ri debet; Et licet alias a iure iudicandi in Feudis, non
 possit semper tuto concludi ad Jus investendi, tan-
 quam a diverso; plures enim iudicant in Feudo, v. g.
 Pares Curia, qui tamen investituram non conferunt;
 hoc tamen argumentum: Imperator sibi reservavit jus
 investendi de Feudis regalibus; Ergo etiam sibi refer-
 vavit jus iudicandi; omnino defendi potest, quia est a
 minore ad majus, hoc modo: qui non potest id, quod
 minus est, etiam non potest id, quod majus est: atqui
 minus est, investire de Feudo, & Vicarii hoc non pos-
 sunt in Feudo regali: Ergo etiam non possunt id, quod
 majus est, scilicet, de tali Feudo iudicare. Accedit, quod
A. B. cap. 5. non transferat omnem potestatem Impe-
 ratoris generaliter & absolute in Vicarios, sed tantum
 provisorio modo aliquod potestatis exercitium in qui-
 busdam limitatis & enumeratis passibus, qui moram
 non patiuntur; cum vero processus, tam petitorii
 quam possessorii, in Imperio ita sint comparati, ut
 integra annorum curricula ad finiendam causam exi-
 gant, vix est casus possibilis, quo Sede Imperiali va-
 cante ad definitionem ejusmodi causae Vicarii procede-
 re possint, eo quod electio Regis Romanorum, sive
 Imperatoris diu differri nec possit, nec debeat. *A. B.*
Tit. 1. & 2. Nec ad rem facit, quod *dict. Ord. de Anno*
1521. ad solos Vicarios speciales, tempore absentiae ab
 Imperatore pro lubitu ordinandos, restringi videatur;
 Siquidem *Ordin. Camer. p. 2. tit. 7. & Ordin. Jud. Au-*
lici

licet tit. 2. simpliciter loquitur, dum hanc judicandi facultatem Imperatori absolute reservat. Illud tamen vix negari poterit, si vacante Imperiali sede, circa possessionem regalium Feudorum contentio prorumpat, quæ, ne partes ad arma deveniant, remedio provisorio indigeat, Vicarios interea de remedio quodam provisorio seu momentaneo, per summarissimum processum providere posse, ita tamen, ut reliqua causæ cognitio & decisio futuro Imperatori reservetur; hoc enim modo & provisorie illa potestas vi *A. B.* Vicariis integra manet, & simul illa per posteriorem Ordinationem Cameræ Cæsari reservata potestas, cognoscendi de Feudis regalibus, intacta servatur.

SECTIO III. DE S. R. I. VEXILLIFERIS.

§. I.

Anquam de Imperii nostri Vexilliferis quædam subjiciam, varia in Imperio, & quidem propinquiori nobis tempore usitata Vexillorum genera præmittenda esse duxi, inter quæ potiora occurrunt sequentia: (1.) *Vexillum Imperii majus, sive supremum, des Heil. Römischen Reichs Haupt-Fahn*, in quo Aquila biceps in flavo campo conspicitur; & de hoc in *Recessu Spirensi de Anno 1542. §. 39.* dispositum legitur: *Das in Abwesen der Kayserlichen Majestät, oder des Römischen Königs, des Reichs-Fahn nicht fliegen,*

gen, sondern an seiner statt ein andere Fahnen durch den obersten Feld-Hauptmann aufgerichtet und gebraucht werden soll. (2.) *Vexillum minus* sive *Equestre*, des Heil. Römischen Reichs Sturm-Fahnen, in quo itidem in flavo sive aureo campo Aquila, sed uniceps tantum exprimitur. OBRECHT. *de Vexill. Imper. cap. 3.* (3.) *Vexillum imperiale rubrum* sive *sanguineum*, die Blut-Fahnen, ab omni armorum ac insignium pictura vacuum & purum, cujus usus quondam in investituris feudorum regaliū erat. ITTER. *de Feud. Imp. cap. 9. §. 32.* COCCEJ *jur. publ. prud. cap. 13.* (4.) Huc nonnulli trahunt *Vexillum S. Georgii*, quod & in Ceremoniali Romano, Cæsaris *Vexillum* nominatur. OBRECHT. *cit. loc. pag. 16.* quod ab Imp. HENRICO S. sive II. cum Episcopatum Bambergensem fundaret, dedicatum fertur, & postmodum Ordini Equestri proprium factum, hinc etiam imaginem S. Georgii appictam habet, cum hac inscriptione: *S. Georgius patronus nobilitatis immediate.* De jure gerendi hujus *Vexilli* contendunt Franci & Suevi, tum inter se, tum cum aliis, de qua lite vid. LIMN. *Addit. Tom. 1. ad Lib. 6. cap. 3. n. 57.* Multa quoque (5.) de *Vexillo Argentoratensi* disceptat OBRECHT. *dict. loc. cap. 4.* quod licet alii pro particulari tantum urbis signo habendum esse putent; vid. THUCEL. in *Elect. jur. publ. cap. 4. pag. 162.* probabilius tamen videtur, pro Imperii *Vexillo* habendum esse, idque arguunt extantes apud OBRECHT. *cit. loc. p. 25. seqq.* literæ Philippi a Müllenheim de Anno 1475. in quibus præter alia habetur: Die Kayserl. Mayest. will uff diesen

diesen hüttigen Tag tun den Erbern Stätten, das nie
 geschehen ist, und ihen ein des Heil. Reichs Panier
 geben, und das zugeordnet dem genannten Herrn
 Sigmundt an statt der von Nürnberg, der soll das
 von aller Stette wegen haben. Gravatus autem est
 desuper prædictus a Müllenheim nomine civitatis Ar-
 gentoratenensis, nolens in eo præferri debere Norinbergam
 hunc in modum: daruf ich als ein Hauptmann ant-
 wort, was die Kayserliche Mayestät mit uns schaffe,
 wellent wir zu thun alzit gehorsam sin, und uff
 stund unbedocht, desinols geredt dem nachzukommen
 sy ich gang nit genengt, und sy das die Ursach dar-
 umb es unbillig und unzymlich were zu verfolgen,
 mir zwiesel nit der Statt Straßburg löblich under-
 thänig dienst dem Heil. Reich auch K. und Königen
 gethon löblicher Gedechnuß unvergesen sy, auch in
 dieser Sach lange Zit mit Leib und Gut erlich und nutz-
 lich zu widerstand, und Abbruch dem Herzogen von
 Burgunde sich lossen bruchen, und sich abbruchlich
 erscheint, die ander Ursach darumb es aber unbillich
 were so ziehe ein Statt Straßburg vor allen Stetten,
 sy sitze obe in, und tuge auch alle reden vor in, des mer,
 so hobe sy alldo viel guter frommer Ritter und Ed-
 len, auch ir Ersamen Burgere die da nit ziehen umb
 Solt, sonder als uff Gehorsamkeit zc. Darumb dann
 Ere und Zucht den Stetten, mit ein des Heil. Reichs
 Panier beschehen solle, vor allen anderen Fürsten,
 sunder dem Herzogen von Sachsen, hoffe ich, das der
 Statt Straßburg als billich beschehe, als keiner Statt.

Ad quod Imperator respondisse ibidem refertur: **Daß die Statt Straßburg, auch Cöln, Nürnberg, Frankfurt und Ulm das Panir ein Tag um den anderen haben sollen, &c.** Item daß die Statt Straßburg es den ersten Tag haben solt. Ex quibus utique Argentoratense publicum S. R. I. militibus præferendum vexillum fuisse constat. conf. omnino PETR. a LUDEWIG. *Opusc. Miscellan. Lib. I. Opusc. XIV. cap. 3. §. 8.* In hoc Vexillo Argentoratensi, referente OBRECHT. *loc. cit. pag. 17.* observatur B. Virgo Maria sedens porrectis in alium expansisque manibus, & tunicæ, quam induta est, manicis laxè longè dependens, orbis Salvatorem sinu præferens, in cujus manibus lilium Argentoratense, addita hac inscriptione, litteris majusculis atro colore in fundo aureo exarata: **VENITE AD PUERUM CHRISTUM OMNES QUI ONERATI ESTIS.** vid. THUCEL. *Elect. jur. publ. curios. pag. 1.* ubi ejusdem figuræ ari incisa exhibetur, de aliis Germanorum Vexillis, & præsertim de Vexillo Halensium in Suevia fufius tractant PETR. de LUDEWIG *Opusc. Miscell. Lib. I. Opusc. XIV. §. 8. p. 579.* CRUSIUS *Part. II. Lib. VII. cap. 5. Annal. Suevic.*

§. II.

Prærogativam *Vexilliferi Imperii*, sive jus in solenioribus Imperii expeditionibus, quibus Imperator præfens est, ferendi majus Imperii Vexillum imperiale aquila exornatum, des Heil Römischen Reichs grosses Panier, oder Haupt Fahne, sibi adscribit Elector Saxoniz. vid. *Europ. Heroldt Part. I. pag. 251.* STRUV, *Synt. jur. publ.*

publ. diff. 17. §. 34. HORN. prud. jur. publ. cap. 32. §. 4
 quod ipsum arguere videtur illustrissimorum Pappen-
 heimiorum relatio ad Johannem Fridericum Electorem
 Saxoniz, juxta Europ. Heroldt loc. cit. hinc formalibus
 exhibita: Als öfft ein Römischer Kayser, oder König
 in eigener Person zu Felde, oder über burg gen Rom
 gezogen, da haben unsere Vor-Eltern daß Obrist-
 Feld-Marschall Amt, ohne männliches Irung al-
 lezeit in Abwesen eines Churfürsten zu Sachsen als
 Erb-Marschalle verwaltet, sonderlich aber bey Kayser
 Friederichen dem Ersten, Ernestus von Kahlendin,
 unser lieber Uhralt-Batter, bey Henrico VI. und
 Philippo, Henrich von Kahlendin, bey Friderico II.
 Friederich von Kahlendin zu Pappenheim; bey Al-
 berto, Henrich von Pappenheim, des nechstgemelten
 Sohn; bey Kayser Ludwigen, Rudolph zu Pappen-
 heim; bey Kayser Carln IV. Henrich zu Pappenheim;
 bey Kayser Sigismund im Schweizer- und Türcken-
 Zuge, unser alter Uhr-Vnherr, Haupt zu Pappen-
 heim, samt seinen Söhnen Heinrich und Rudol-
 phen; hernach in Friederichs III. Rom-Zug Hein-
 rich zu Pappenheim, und folgendß vor Neuß Sig-
 mund zu Pappenheim ic.

Interim tamen salvis potentissimi Electoris Saxo-
 niz & illustrissimorum Pappenheimiorum juribus, ex
 historia monumentis apparet, olim munus gerendi Im-
 perialis Vexilli ambulatorium, nullique præcise familiæ
 hæreditarium, sed prout Imperatori videretur e dignitate
 ejusque expeditionis esse, ita pro ejus arbitrio cuidam

ex Proceribus delatum fuisse; siquidem Conradus Franconia Dux, qui Anno 1125. ab obitu Henrici V. Imp. Lothario Saxoni de Imperiali Sceptro litem moverat, hoc dein S. R. I. Vexillo contentus fuit, unde de eo GODEFRID. VITERBIENSIS *part. 17. Chronic.* ita canit:

Regnat Lotharius, Conradus amicus habetur;

Summus est Imperii Signifer ipse fuit.

Et postea:

Interea juvenis Regni Vexilla tenebat,

Et prior in ducibus semper primusque sedebat.

Fridericum I. etiam in expeditione Italica Ottone Wittelspachio Comite Palatino, pro Vexillifero usum, testatur OTTO FRISINGENSIS *de Gest. Frid. I. Lib. 2. cap. 16.*

Et 25. porro in exercitu Rudolphi I. contra Ottocarum Bohemia Regem arma moventis, Anno 1278. Henricum II. Hachbergicum Marchionem, Imperii Aquilam tulisse, asserit OBRECHT. *de Vexillo Imp. cap. IV.* suffultus auctoritate GERHARDI de ROO *Hist. Austr. Lib. 1. ad dict. Ann.* plura brevitatis causa nunc omitto exempla, qua diligenter conquisivit, & juxta saeculorum seriem exhibet PFEFFINGER. *ad Vitriar. Lib. 3. Tit. 12. p. m. 957. seqq.*

§. III.

Alter Imperii Vexillifer cum jure ac splendore ferendi Imperialis Vexilli, des Heil. Römischen Reichs Sturm-Fahn, olim audiit Comes Schlüsselburgicus, eoque nomine Castrum & Oppidum Græningen perpetui feudi jure Anno 1322. a Ludovico Bavaro Imperatore obtinuit; curante autem ac omnia ratihabente eodem Imp.

Imp. Ludovico a prædicto Comite mediante 6000. libb. obulorum summa, vor sechs tausend Pfund Heller, Ulrichus, Comes Württembergicus, pro se & sua Familia comparavit, ac cum annexa Vexilliferatus dignitate in feudum accepit, quod confirmant literæ investituræ ab Imp. Ludovico eidem Comiti Württembergico Ulrico Anno 1336. desuper concessæ, in verbis:

Wir Ludewig von Gottes Gnaden, Römischer Kayser, zu allen Zeiten Mehrer des Reiches, thun kund öffentlich, an diesen Brieff, daß wir unsern und des Reichs Sturm Fanen empfahlen haben, dem Edlen Mann, Ulrichen, Grafen zu Württemberg &c. conf. THUCEL. *Elect. jur. publ. p. 211.* quod Vexilliferi officium continuatum dein est penes Würtbergicos, atque in literis investituræ ab Imperatoribus hoc semper Vexillum eisdem expresse concessum, prout instrumenta investituræ, a Maximiliano I. Imp. Eberhardo, in Comitibus Wormatiensibus Anno 1495. in Ducem Würtbergicum noviter creato; a Rudolpho II. Imp. Joanni Friderico Würtberg. Anno 1608. a Mathia Imp. Ann. 1613. nec non a reliquis omnibus ad modernum usque, Imperatoribus extradita fidem abunde faciunt, quæ cum multis aliis circa Vexillum hocce Würtbergicum notati dignis prostant apud THUCEL. in *Elect. jur. publ. curios. p. 117. seqq.* conf. PFEFFINGER, *dict. loc. pag. 264. seqq.*

§. IV.

Cum ad finem properante sæculo proxime superiori, Augustissimo Imperatori LEOPOLDO placuerat,

cuerat, novum, atque in ordine novum Electoratum constituere, eumque in Serenissimum Principem Ernestum Augustum ratione Ducatus Brunsvicensis ac Luneburgensis ob ingentia merita conferre, ac simul speciali eundem Archi-Officio condecorare, novo huic Electori *d. 19. Decembr. Anno 1692.* requisito desuper Electorum reliquorum consensu, a Sacra Caesarea Majestate inaugurato *Archi-Vexilliferi* officium aulicum destinatum ac collatum fuit, ita tamen, ut secundum jus primogeniturae successio in praedictum Electoratum & Archiofficium, ad descendentes solum masculos primi acquirentis D. Ernesti Augusti, minime vero hisce extinctis ad agnatos illius cum ditioribus devolvatur; quoad ipsum autem Archi-Officium declaratio Caesarea ita habet: Und weilen ferner bey jeder Chur ein gewisses Reichs-Erz-Umt und Reichs-Insigne gewidmet, so ist wegen jenes das Amt des Reichs-Erz-Paner-Herrn, und zu diesen die Reichs-Fahne von Uns allergnädigst beliebt worden; dafern jedoch auff dem in den Westphälischen Friedens-Instrument gesetzten und in Gottes Händen stehenden Fall, welchen der Allerhöchste verhüten wolle, der achte Electorat ausgehen würde, so soll an statt des vorgedachten Erz-Umt, und Reichs-Insignis das Erz-Schatzmeister-Umt, und dazu gehörige Insigne diesen neuntem, und also den achten Electorat zugeeignet und gewidmet seyn. *vid. Europäischen Heroldt part. 1. pag. 313. seqq.*

361300

§. V.

§. V.

Quantis autem illud novi Electoratus negotium in sacris & Augustis imperii Principumque conciliis controversiis & quaestionibus a primo statim sui exordio circumfluere coeperit, non historiae solum, sed & juris publici scriptores commemorant, siquidem varii generis dubia turmatim quasi objiciebantur, scilicet 1. An novus Electoratus in Auream Bullam, Instrumentum Pacis vel alias Imperii constitutiones impingat? 2. An novus Electoratus Imperio conducatur? 3. An commode introduci possit? 4. An per eum Imperii forma mutetur? 5. An possit novus Electoratus autoritate solius Caesaris & Electorum consurgere? An vero consensus etiam reliquorum Ordinum accedere debeat? 6. An negotium de novo Electoratu constituendo opportuno tempore excitatum sit? de quibus omnibus in utramque partem erudite disputat GLETTLE in *select. jur. publ. cap. 6. de Novemviratu*, sed & alia circa noviter constitutum *Archi-Vexilliferatus* officium lis disseminata fuit, insurgentibus contra illud tam Electore Saxoniae, quam Duce Württembergico, quorum quisque & potissimum posterior, hanc novam *Archi-Vexilliferi* dignitatem suo acquisito nullaque ex parte violabili juri contrariam esse ratus, publice contra eam protestationes interponi curavit. Siquidem non modo serenissimi Ducis Württembergici Administratoris Friderici Caroli, mandato, KULPISIUS desuper ad Vicecancellarium Imperii Anno 1692. d. 16. August. verum etiam serenissima Ducissa Magdalena Sybilla d. 4. Octobr. ejusdem Anni ad ipsum Imperatorem

K

lice-

litteras dederunt, atque, ne creato noviter Electori Brunsvicensi & Lüneburgensi prædictum *Archi-Vexilliferi* munus in Serenissimæ Domus Württembergicæ præjudicium conferatur, modeste deprecari sunt, quas Augustissimus Imperator Leopoldus clementissime respexit, & Cæsareo ad prædictam Ducissam d. 14. Novembr. emisso Rescripto sequentia inseruit: Also werden wir auch wegen gedachten Erz-Panner-Amt nichts so Dero Prinzens Liebden verhänglich seyn könne, verfügen, sondern so viel dasselbe anbelanget, die Sach zu weiterer Erörterung ausstellen, und in der Investitur davon abstrahiren.

§. VI.

Cum vero non multo post in favorem Neo-Electoris Brunsvicensis prelo subiceretur kurze Deduction, den Unterschied des Reichs Haupt-Panier und der Reichs Sturm-Fahne betreffend. Ac in eadem Vexillum Imperiale solenne, inter & Württembergicum propugnaretur discrimen, evolavit Anno 1693. pro juribus Sereniss. Domus Württembergicæ aliud scriptum sub Titulo: Gründliche Deduction, daß dem Hochfürstlichen Hauß Württemberg, das Reichs Panner oder Reichs Fendrich-Amt, Prædicat und Insigne, schon von etlichen Saculis her, rechtmäßig zustehe, und daher ohne Kränkung desselben alt hergebrachter Prærogativen keinen andern Chur- oder Fürsten erst neuerlich verliehen werden könne, in quo non tantum omnis inter Vexillum Imp. solenne ac Württembergicum differentia rejicitur, & quod Vexillum Imperatoris vel Regis: Des
Seil,

Heil. Römischen Reichs Fahne; der Reichs-Panner; des Reichs-Panier; des Heil. Römischen Reichs Oberst-Feld-Panier; des Heil. Römischen Reichs Renn-Fahn; des Kayfers und Heil. Römischen Reichs Sturm-Fahne; sint Synonyma, a longissimis retro saeculis petitis documentis roborabatur, verum etiam laudatissima Domus Württembergicae competentia, eidemque multis saeculis coharens Vexilliferatus dignitas tot tamque ponderosis argumentis stabilitur, ut, quamvis Anno 1695. aliud incontrarium appareret scriptum, sub nomine: **Gründliche Beantwortung der Württembergischen Gegen-Deduction**; attamen argumenta Württembergica adeo momentosa esse, ac in tantum praepondere visa sint, ut, cum legatus Württembergicus, occasione literarum feudaliū, pro Serenissimo Domino suo concipiendarum, Viennam missus, decenter supplicaret, ne quid in favorem Potentissimi Novemviri Brunsvicensis & Lüneburgensis statueretur, quod Sereniss. Ducibus Würtbergicis, eorumque literis feudaliū praepudicio esset, sacratissimus Imp. LEOPOLDUS nemini in jure suo quaesito praepudicare volens, justissimis hūc precibus annuere, ac propterea sub dato Vienna, d. 22. Decemb. 1699. declarare non dabitaverit: **Daß sie alles Ernsts daran seyn, und dahin kräftigst cooperiren wolten, daß der neunten Chur nie solches Erz Amt beygeleget werde, welches der Fürstlichen Württembergischen zu Lehn rührenden Kayserl. und Reichs-Sturm-Fahne feinerley weise abbrüchig und praepudicirlich seyn könte; wie dann, wann solches anständiges Erz-Ambt aus-**

gefunden seyn würde, weder des jetzt regierenden Herrn Herzogs zu Württemberg Durchl. noch deren künftigen Successoren, wegen des beyim Fürstl. Hauß Württemberg stehenden Kayserl. und Reichs Sturm-Fahnen, und denen vermöge der Lehn-Brieffe anklebenden Herrlichkeiten, Gerechtigkeiten und Zugehör, etwas in den Weg gelegt, weder ein ander jemahlen präponiret, oder beygefellet, sondern von Ihro Kayserl. Majestät und Dero Nachkommen im Reich, Er Herzog Eberhard Ludwig, und alle ihm succedirende regierende Herzoge zu Württemberg, dabey aufs kräftigste geschützet und gehandhabet werden solten *rc. LUNIG. Part. spec. des Reichs Archiv. Contin. 2. IV. Abtheil. VII. Absatz §. 47. pag. 765.*

§. VII.

Unde etiam factum est, quod in Electoris Hanoverani investitura non de Archivexilliferatu tantum, sed & insuper de omni alio Archi-Officio tunc temporis abstractum sit, ut ut alias, dum quis de Electoratu investitur, etiam statim Archi-Officium aliquod, ut annexum, in feudum accipere soleat, quod ipsum campus in præfati Electoris Hanov. insignibus eodem tempore vacuus relictus indicabat. *CRUGER. in Discurs. jur. publ. part. spec. membr. 2. Disc. 4. n. 24.* Tentarunt equidem nonnulli differentiam illam circa Archivexilliferatum, Electori Hanoverano destinatum, cum Sereniss. Domo Württembergica obortam hoc compositionis medio placare, ut Vexilliferatus Württembergicus sit ac maneat Dignitas mere militaris, illique attribuantur expedi-

peditiones bellica; e contra in Hanoverano Archi-
 vexilliferatus pro aulico haberetur officio, cui proinde
 non nisi aulicæ assignarentur functiones, eo quod late
 quoque in Aula Imperiali Vexillorum usus pateat, in
 primis in feudis regalibus, *Sahnen & Lehen*; quorum
 tamen collatio in præfens non amplius per Vexilla fieri
 solear, nihil tamen, ut superius jam monui, impedit,
 quotminus eorum usus resuscitari valeat; insuper quoque
 festivitatum solenniumque, quin & aulici præsidii ex-
 cubiarumque aut similia officia eidem subjicerentur,
 aut alias ejus functiones definirerentur, præprimis quia
 hodie id non tanti, sed præcipuus Archiofficiarum usus
 in eo sit, ut junctim cum Archi-Cancellariis regni ne-
 gotia publica, præter hæc autem Aula munia, quæ soli
 seculares gerunt, administrerent; quapropter cum Archi-
 Officii functiones sint aulicæ, Würtembergici vero bel-
 lica, videbantur quibusdam facile per publicam Impe-
 ratoris legem in tantum discerni ac distingui posse, ut
 nihil invicem impedirent, neque alter alteri præjudi-
 cium inferret. *COCCE J. Jur. publ. prudent. cap. 13.
 n. 16. seq.* Verum uti hoc compositionis medium
 Würtembergicis minime arridebat, ita Imperatori quo-
 que novum *Archi-Vexilliferatus* officium in suspenso
 potius relinquere placuit; ex quo facile æstimari potest,
 quantum hoc ipso pondus assertis Würtembergicis de
 novo accesserit, & quam infirmo e contra fundamento
 innitatur quorundam opinio, qui Vexillum Würten-
 bergicum non Imperii, sed Circuli solum Suevici esse
 contra rerum gestarum fidem contendere ausi sunt.

K 3

§. VIII.

§. VIII.
 Cæterum cum ex allegata superius §. IV. quoad *Archi-Vexilliferatum* Electori Hanoverano collatum, *Cæsarea* declaratione appareat, hoc ipsum *Archi-Officium* eo usque tantum, donec octavus *Electo-
 ratus* extingatur durare, hoc autem factum in Hanoverano *Archi-Vexilliferatum* cessare, eidemque *Archi-Thesaurarii* munus accedere debere; hic ipse casus Anno 1706. *Electore* Bavariæ, Maximiliano Emanuele, ob notissimas causas extra imperium cum Gallia Rege agente, evenisse credebatur, quapropter Anno 1708. sub Imp. Josepho I. *Electo* Palatinus. Rheni officium *Archidapiferatus* recepit, *Electo* vero Hanoveranus *Archi-Thesaurarii* dignitatem obtinuit, quod & a moderno gloriosissimo Imperatore Carolo VI. est confirmatum in *Capitul. Art. 3.* in verbis: denn mit Einwilligung gesamer Churfürsten, Fürsten und Stände eingeführten Braunschweig-Lüneburg. *Electo*rat, und das beygelegte Erb-Schatzmeister-Ampt, auf Maas und Weiß der darüber errichteten Reichs-Schlüssen, vom 30. Jun. 1708. und 13. Januar. 1710. handhaben und manuteniren. Ast dum paulo post facie rerum iterum mutata, prædictus *Electo* Bavariæ vigore *Instrumenti Pacis* Badensis de Anno 1714. *Art. XV.* in integrum plenissime restitutus ac priori suo *Archi-Dapiferatus* officio iterum condecoratus esset, & consequenter *Electo* Palatinus Rheni pristinum *Archi-Thesaurarii* munus reclamaret, eoque uti inciperet, volebat, ut Hanoveranus ad priorem pariter statum, *Archi-Vexilliferatum* reassumendo rediret, contra quod tamen *Legatus* *Electoris* Hanoverani
 in

in Comitibus d. 9. Novembr. Anno 1714. protestationem
 solennem interposuit, quam refert PFEFFINGER.
in corrigend. & addend. in fin. Tom. 1. p. m. 30. unde evenit,
 quod totum illud *Archi-Vexilliferatus* negotium sine
 ulteriori Caesaris decisione hucusque in suspenso relictum,
 & interea uterque tam Palatinus, quam Hanoveranus
 Electores *Archi-Thesaurarii* prae dicato usi sint, quid
 igitur deinceps futurum sit, dies forte docebit.

Hæc sunt, quæ de præsentì themate proferre vo-
 lui, quæ si adhuc insipidi aliquid sapiunt, mea in arduo
 juris publici ac historiarum studio nondum satis exerci-
 tata juvenis excusationem merebitur.

T A N T U M.

Julius in mundo statuit sua Jura profundo
 Defenditque sopus Julius iste novus.
 Surge igitur miles, pugnatu fortis Achilles,
 Hoste triumphato, sta generosè Cato,
 Justitiæ, & Juris fixum est in culmine Turris
 Vexillum, idque locat, teque Minerva vocat,
 Hoc sub Vexillo velut æternante sigillo,
 Sors Linckers stabit fors bona secla dabit.

*Hiscæ omnem meliorem successum apprecatur
 Perillistri ac generoso Dno Defendenti*

PHILIPPUS FRANCISCUS
 de GUDENUS,
 Equ. Imp. immed.

Dic

Dile mihi, Vexillum, victricia signa, per illum
 Unde diem præfers? stat rata palma refers,
 Sub ROTERMUNDO legum Doctore profundo
 Res loqueris veras, undique victor eras.
 Hoc Duce cum curis immensa volumina Juris
 Nosti-laus defert, nuncia Fama refert.
 Semper enim plena certasti victor arena,
 Nunc specimen tradis, prælia Juris adis.
 Auxilio Martis polles, & dotibus artis;
 Hinc Themis ornabit, Mars sua tela dabit;
 Ut possis plausu generoso & Palladis ausu
 Vincere: sicque tacet, turba inimica jacet.
 Præmia non donat, nec victrix Fama coronat
 Immeritum. Fabor: fert sua dona labor.
 Utque laborasti; sic præmia digna parasti
 Vexillum cedit Jus, TIBI Jura dedit.
 Ad dextram libra, nunc laxam signa revibra;
 Victor sic stabis, docta Trophæa dabis,
 Stemma TUUM clarum virtus, sic scibile rarum
 Ornant, docta moves, doctus utrumque foves.
 Astræa hinc gaude, læto conamine plaude
 (Nec rodat Momus) LINCKERIANA DOMUS.

*id. Hicse perillustri ac generoso Domino Defendenti,
 amico suo colendissimo paucis hise animitus
 gratulatur addictissimus collega*

JOANNES FERDINANDUS ANDREAS
 LAMMERZ j. u. c.

P.S. Si mea non plenis decurrant carmina venis,
 Parce, amor hæc egit, qui mea metra regit.

ERFURT, Diss., 1730 (1)

ULB Halle

3

003 749 266

TA-70L

2060

1730, 3

43

DISSERTATIO ACADEMICA EX JURE PUBLICO,
DE
VEXILLIS
ET
EORUM IN FEUDIS USU,
NEC NON
S. R. I. VEXILLIFERIS.

QUAM
IN PERANTIQUA PATRIA UNIVERSITATE
ERFORDIENSI
DEO PRAESIDE
PUBLICE PROPUGNABIT
AUCTOR
PHILIPPUS WILHELMUS
ALBERTUS TIMOTHEUS
LINCKER DE LUTZENWICK,
Die Decembris MDCC XXX.

ERFORDIÆ, Typis Joannis Joachimi Franckenberg.